

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

5 février 2021

PROPOSITION DE RÉSOLUTIONsur la régulation du commerce
de la viande sauvageProposition de résolution relative à la lutte
contre le trafic de viande de brousse

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'ÉNERGIE, DE L'ENVIRONNEMENT
ET DU CLIMAT
PAR
MME **Leen DIERICK**

SOMMAIRE

Pages

I. Procédure	3
II. Exposés introductifs	4
III. Discussion générale	4
IV. Discussion des considérants et du dispositif – votes	9
Annexes	18

*Voir:*Doc 55 **1225/ (2019/2020)**:001: Proposition de résolution de Mmes de Laveleye
et Creemers et consorts.
002 à 004: Amendements.**Voir aussi:**

006: Texte adopté par la commission.

Doc 55 **1587/ (2019/2020)**:

001: Proposition de résolution de Mme Depraetere et consorts.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

5 februari 2021

VOORSTEL VAN RESOLUTIEbetreffende de regulering van de handel
in vlees van wilde dierenVoorstel van resolutie
betreffende de strijd tegen bushmeat

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR ENERGIE, LEEFMILIEU
EN KLIMAAT
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Leen DIERICK**

INHOUD

Blz.

I. Procedure	3
II. Inleidende uiteenzettingen	4
III. Algemene bespreking	4
IV. Bespreking van de consideransen en van het verzoekend gedeelte – stemmingen	9
Bijlagen	18

*Zie:*Doc 55 **1225/ (2019/2020)**:001: Voorstel van resolutie van de dames de Laveleye
en Creemers c.s.
002 tot 004: Amendementen.**Zie ook:**

006: Tekst aangenomen door de commissie.

Doc 55 **1587/ (2019/2020)**:

001: Voorstel van resolutie van mevrouw Depraetere c.s.

04036

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Patrick Dewael

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Yngvild Ingels, Wouter Raskin, Bert Wollants
Ecolo-Groen	Séverine de Laveleye, Kristof Calvo, Samuel Cogolati
PS	Malik Ben Achour, Mélissa Hanus, Daniel Senesael
VB	Kurt Ravyts, Reccino Van Lommel
MR	Christophe Bombled, Marie-Christine Marghem
CD&V	Nawal Farih
PVDA-PTB	Thierry Warmoes
Open Vld	Patrick Dewael
sp.a	Kris Verduyck

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Sigrid Goethals, Tomas Roggeman, Anneleen Van Bossuyt, Kristien Van Vaerenbergh
Julie Chanson, Barbara Creemers, Albert Vicaire, Evita Willaert
Christophe Lacroix, Patrick Prévot, Eliane Tillieux, Laurence Zanchetta
Ortwin Depoortere, Nathalie Dewulf, Erik Gilissen
Michel De Maegd, Philippe Goffin, Benoît Piedboeuf
Jan Briers, Leen Dierick
Greet Daems, Raoul Hedebouw
Christian Leysen, Kathleen Verhelst
Vicky Reynaert, Joris Vandenbroucke

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

cdH	Georges Dallemagne
-----	--------------------

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	: socialistische partij anders
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numerering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het defi nitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ces propositions de résolution au cours de ses réunions des 27 octobre 2020, 12, 19 et 26 janvier 2021.

I. — PROCÉDURE

Au cours de la réunion du 27 octobre 2020, la présente proposition de résolution a été, à la demande de ses auteurs, jointe à la discussion de la proposition de résolution concernant la lutte contre le commerce illégal de viande de brousse (DOC 55 1482/001).

Mais, au cours de la même réunion, la commission a décidé, à la demande de ses auteurs, de disjoindre de la discussion la proposition de résolution concernant la lutte contre le commerce illégal de viande de brousse (DOC 55 1482/001).

Au cours de la même réunion, la commission a décidé de demander un certain nombre d'avis écrits. La liste des personnes et organisations à consulter a été arrêtée le 1er décembre 2020 comme suit:

— le vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude;

— le ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME et de l'Agriculture, des Réformes institutionnelles, et du Renouveau démocratique;

— le SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;

— l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire - service CITES; et,

— le WWF.

Ces différents avis sont joints au présent rapport.

Au cours de la réunion du 12 janvier 2021, la proposition de résolution relative à la lutte contre le trafic de viande de brousse (DOC 55 1587/001) a été, à la demande de ses auteurs, jointe à la discussion de la présente proposition de résolution.

Mais, au cours de la réunion du 19 janvier 2021, *M. Kris Verduyckt (sp.a)*, co-auteur de la proposition de résolution DOC 55 1587/001, a indiqué qu'il retirait sa proposition de résolution.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft deze voorstellen van resolutie besproken tijdens haar vergaderingen van 27 oktober 2020 en 12, 19 en 26 januari 2021.

I. — PROCEDURE

Tijdens de vergadering van 27 oktober 2020 werd dit voorstel van resolutie op verzoek van de indieners toegevoegd aan de bespreking van het voorstel van resolutie over de aanpak van de illegale handel in brousse vlees (DOC 55 1482/001).

Tijdens diezelfde vergadering heeft de commissie op verzoek van de indieners echter beslist om het voorstel van resolutie over de aanpak van de illegale handel in brousse vlees (DOC 55 1482/001) van de bespreking los te koppelen.

Nog tijdens diezelfde vergadering heeft de commissie beslist om meerdere schriftelijke adviezen aan te vragen. De lijst van de te raadplegen personen en organisaties werd op 1 december 2020 als volgt vastgesteld:

— de vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding;

— de minister van Middenstand, Zelfstandigen, kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing;

— de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;

— het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen - CITES-dienst; en,

— het WWF.

Die adviezen gaan als bijlage bij dit verslag.

Tijdens de vergadering van 12 januari 2021 werd het voorstel van resolutie betreffende de strijd tegen *bushmeat* (DOC 55 1587/001) op verzoek van de indieners toegevoegd aan de bespreking van voorliggend voorstel van resolutie.

Tijdens de vergadering van 19 januari 2021 heeft *heer Kris Verduyckt (sp.a)*, mede-indiener van voorstel van resolutie DOC 55 1587/001, echter aangekondigd dat hij zijn voorstel van resolutie introk.

II. — EXPOSÉS INTRODUCTIFS

A. Exposé introductif de la proposition de résolution DOC 55 1225/001

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, expose les lignes de forces de sa proposition de résolution et renvoie aux développements (DOC 55 1225/001, pp. 3 à 9).

B. Exposé introductif de la proposition de résolution DOC 55 1587/001

M. Kris Verduyckt (sp.a), co-auteur de la proposition de résolution DOC 55 1587/001, indique que c'est une lettre ouverte cosignée par le WWF et une quarantaine d'experts attirant l'attention du gouvernement sur le trafic de viande de brousse qui est à l'origine de sa proposition de résolution. La crise actuelle de la COVID-19 est encore venue renforcer la prise de conscience du problème. En effet, le trafic de viande de brousse peut être à l'origine de maladies (zoonoses). Ce trafic a également des conséquences négatives en ce qu'il détruit la nature et cause une perte de biodiversité.

En Belgique, l'aéroport de Zaventem constitue une plaque tournante de ce trafic. D'après les réponses à des questions orales fournies par M. Decroo, lorsqu'il était encore ministre des Finances, la douane effectue des contrôles aléatoires, de sorte que la viande découverte n'est en réalité qu'une fraction du volume qui est effectivement importé. Il est clair que le nombre de contrôles est trop peu élevé. Il faut également veiller à la formation continue des agents de la douane dans ce domaine.

La proposition de résolution comporte trois volets: l'élaboration d'un plan d'action national, le renforcement des contrôles et la sensibilisation des voyageurs. Pour plus de détails, il est renvoyé aux développements de la proposition de résolution (DOC 55 1587/001, pp. 3 à 6).

III. — DISCUSSION GÉNÉRALE

A. Réunion du 19 janvier 2021

1. Questions et observations des membres

M. Wouter Raskin (N-VA) annonce le dépôt des amendements n°s 1 à 9 à la proposition de résolution DOC 55 1225/001.

II. — INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

A. Inleidende uiteenzetting van het voorstel van resolutie DOC 55 1225/001

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, zet de krachtlijnen van haar voorstel van resolutie uiteen en verwijst daarbij naar de toelichting (DOC 55 1225/001, blz. 3 tot 9).

B. Inleidende uiteenzetting van het voorstel van resolutie DOC 55 1587/001

De heer Kris Verduyckt (sp.a), mede-indiener van voorstel van resolutie DOC 55 1587/001, stipt aan dat zijn voorstel van resolutie zijn oorsprong vindt in een open brief dat was medeondertekend door het WWF en een veertigtal deskundigen, waarin de aandacht van de regering wordt gevestigd op de handel in bushmeat. De huidige COVID-19-crisis beklemtoont nogmaals het belang van de bewustwording over dit probleem. De handel in bushmeat kan immers aan de oorsprong liggen van ziektes (zoönoses) en heeft ook nadelige gevolgen omdat het de natuur vernietigt en de biodiversiteit doet afnemen.

In België is de luchthaven van Zaventem een draaischijf voor dergelijke handel. In zijn antwoorden op mondelinge vragen heeft toenmalig minister van financiën Alexander De Croo aangegeven dat de douane steekproefsgewijs controleert. Het vlees dat wordt gevonden, is dus in werkelijkheid maar een fractie van het volume dat daadwerkelijk wordt ingevoerd. Het aantal controles is duidelijk te laag. Ook moet worden toegezien op de permanente vorming van de douanebeambten in dat domein.

Het voorstel van resolutie bestaat uit drie delen: de uitwerking van een nationaal actieplan, het opvoeren van de controles en de bewustmaking van de reizigers. Voor meer details wordt verwezen naar de toelichting bij het wetsvoorstel (DOC 55 1587/001, blz. 3 tot 6).

III. — ALGEMENE BESPREKING

A. Vergadering van 19 januari 2021

1. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Wouter Raskin (N-VA) kondigt aan dat hij op voorstel van resolutie DOC 55 1225/001 de amendementen nrs. 1 tot 9 zal indienen.

M. Kurt Ravyts (VB) estime qu'il est effectivement nécessaire de mettre les différents textes à jour. En effet, il ressort des avis sollicités par la commission qu'un certain nombre de demandes ont déjà été mises en œuvre. Il cite par exemple les formations multidisciplinaires CITES qui sont déjà intégrées dans le programme de formation continue des agents des douanes.

2. Réponses

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, répond qu'elle préparera des amendements à sa proposition de résolution afin de tenir compte des avis reçus, mais également des suggestions émanant des propositions de résolution DOC 55 1482/001 et DOC 55 1587/001 dont les objectifs sont similaires.

Les amendements qu'elle déposera porteront sur au moins trois points:

- tenir compte du travail déjà effectué par les administrations, en particulier, la mise en place de la Task Force nationale "Sustainable Wildlife Trade";

- mettre plus l'accent sur la coordination européenne car la viande sauvage peut aussi entrer dans l'Union européenne via d'autres pays, tout comme la viande sauvage entrant via la Belgique peut aboutir dans d'autres pays; et,

- renforcer la formation continue et multidisciplinaire des agents des douanes.

D'autres éléments tels qu'une collaboration accrue avec des acteurs privés comme les ports et les aéroports pourraient aussi être pris en compte par voie d'amendements.

B. Réunion du 26 janvier 2021

1. Exposé de l'auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, annonce le dépôt des amendements n°s 10 à 21, visant à mettre à jour le texte de sa proposition de résolution, en tenant compte des différents avis reçus par la commission.

De heer Kurt Ravyts (VB) meent dat het inderdaad nodig is de diverse voorstellen bij te werken. Uit de door de commissie gevraagde adviezen blijkt immers dat een aantal verzoeken al ten uitvoer werden gelegd. Als voorbeeld vermeldt de spreker de multidisciplinaire opleidingen inzake CITES, die al in het bijscholingsprogramma voor het douanepersoneel werden opgenomen.

2. Antwoorden

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van het wetsvoorstel DOC 55 1225/001, antwoordt dat zij amendementen op haar voorstel van resolutie zal voorbereiden, teneinde rekening te houden met de ontvangen adviezen, alsook met de suggesties die in de voorstellen van resolutie DOC 55 1482/001 en DOC 55 1587/001 vervat zijn, aangezien die gelijkaardige doelstellingen nastreven.

De amendementen die zij zal indienen betreffen minstens drie aspecten:

- er moet rekening worden gehouden met het al door de overheidsdiensten verrichte werk, in het bijzonder met de creatie van de nationale taskforce "Sustainable Wildlife Trade";

- er moet meer de nadruk worden gelegd op de Europese coördinatie, want het vlees van wilde dieren kan ook via andere landen de EU binnenkomen en het vlees van wilde dieren dat via België wordt binnengebracht, kan in andere landen terecht komen; en

- de multidisciplinaire bijscholing van het douanepersoneel moet worden uitgebreid.

Ook andere elementen, bijvoorbeeld meer samenwerking met privéspelers zoals de havens en de luchthavens, zouden eveneens via amendementen aan bod kunnen komen.

B. Vergadering van 26 januari 2021

1. Inleidende uiteenzetting door de hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 1225/001

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van het voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, kondigt de indiening van de amendementen nrs. 10 tot 21 aan, die ertoe strekken de inhoud van haar voorstel van resolutie bij te werken, rekening houdend met de diverse door de commissie ontvangen adviezen.

2. Questions et observations des membres

M. Wouter Raskin (N-VA) rappelle l'historique des différents textes déposés sur le sujet. Il estime que sa proposition de résolution DOC 55 1482/001 qui a été rejetée la semaine d'avant était un texte beaucoup plus clair, concret et ambitieux que la proposition de résolution DOC 55 1225/001. Son texte établissait notamment le lien direct entre le commerce de viande de brousse et la pandémie actuelle de COVID-19. Il était également davantage axé sur le renforcement des contrôles et du respect des règles, alors que la proposition de résolution DOC 55 1225/001 est surtout axée sur la protection de la biodiversité.

Il regrette dès lors que son texte n'ait pas été adopté, malgré les annonces de la majorité d'une "nouvelle politique" avec davantage d'écoute et de prise en compte de l'opposition, et alors même qu'il n'a entendu aucun argument de fond allant à l'encontre de sa proposition et que cette dernière était même plutôt soutenue par les avis recueillis par la commission.

M. Raskin considère que la proposition de résolution DOC 55 1225/001, même amendée par Mme de Laveleye et consorts, manque d'ambition, est trop peu concrète et trop limitative. Certains éléments sont même dépassés. C'est pourquoi, il annonce le dépôt des amendements n°s 22 à 24 (v. discussion des considérants et du dispositif ci-dessous).

Mme Mélissa Hanus (PS) indique pour sa part qu'elle a cosigné la proposition de résolution DOC 55 1225/001. Elle rappelle que sa proposition de résolution visant à préserver notre biodiversité et à prévenir l'émergence de pandémies (DOC 55 1548/001) prévoyait également une demande au gouvernement de lutter contre le commerce illégal de viande de brousse. Son groupe soutiendra donc la proposition DOC 55 1225/001 ainsi que les amendements déposés par Mme de Laveleye et consorts.

L'intervenante estime que si cette proposition et ces amendements sont adoptés, il s'agira d'un texte clair et consolidé prônant des mesures tant au niveau fédéral qu'au niveau européen qui permettront *in fine* de préserver la sécurité sanitaire et la biodiversité.

M. Kurt Ravyts (VB) estime que les amendements déposés constituent une bonne mise à jour de la proposition de résolution DOC 55 1225/001. Il soutiendra donc

2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Wouter Raskin (N-VA) herinnert aan de wor- dingsgeschiedenis van de diverse ter zake ingediende voorstellen. Hij meent dat zijn voorstel van resolutie DOC 55 1482/001, dat een week voordien werd ver- worpen, veel duidelijker, concreter en ambitieuzer was dan het voorstel van resolutie DOC 55 1225/001. In het voorstel van de spreker werd onder meer een di- rect verband gelegd tussen de handel in het vlees van wilde dieren en de huidige COVID-19-pandemie. Het was bovendien meer gericht op de uitbreiding van de controles en op een betere inachtneming van de regels, terwijl in het voorstel van resolutie DOC 55 1225/001 vooral aandacht wordt besteed aan de bescherming van de biodiversiteit.

Het lid betreurt dan ook dat zijn voorstel van resolutie niet werd aangenomen, terwijl de meerderheid toch een nieuwe politiek had aangekondigd, waarbij men meer naar de oppositie zou luisteren en er ook meer rekening mee zou houden. De spreker heeft voorts geen enkel argument ten gronde tegen zijn voorstel gehoord en stelt vast dat de door de commissie ontvangen adviezen de inhoud van dat voorstel zelfs veeleer staven.

De heer Raskin meent dat het voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, zelfs zoals het door mevrouw de Laveleye c.s. geamendeerde is, ambitie ontbeert, alsook te weinig concreet en te beperkend is. Sommige aspec- ten zijn zelfs voorbijgestreefd. Het lid kondigt derhalve de indiening van de amendementen nrs. 22 tot 24 aan (zie hieronder de bespreking van de consideransen en van het verzoekend gedeelte).

Mevrouw Mélissa Hanus (PS) stipt aan dat zij mede- indienster van het voorstel van resolutie DOC 55 1225/001 is. Zij wijst erop dat haar voorstel van resolutie waarbij wordt gevraagd onze biodiversiteit te vrijwaren en het ont- staan van pandemieën te voorkomen (DOC 55 1548/001) eveneens een verzoek aan de regering omvatte om de illegale handel in het vlees van wilde dieren te bestrijden. De fractie van de spreekster zal derhalve het voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, alsook de door mevrouw de Laveleye c.s. ingediende amendementen steunen.

De spreekster meent dat wanneer dat voorstel en die amendementen worden aangenomen, een duide- lijk en geconsolideerd document zal voorliggen, met aanbevelingen voor maatregelen op federaal én op Europees niveau, waardoor uiteindelijk de gezondheid en de biodiversiteit zullen kunnen worden veiliggesteld.

De heer Kurt Ravyts (VB) meent dat de ingediende amendementen een goede bijwerking zijn van het voorstel van resolutie DOC 55 1225/001. Hij zal dan ook zowel de

tant les amendements déposés par Mme de Laveleye et consorts que ceux déposés par M. Raskin. Il souhaite cependant connaître l'avis de Mme de Laveleye sur les amendements de M. Raskin.

M. Christophe Bombled (MR) déclare que son groupe soutiendra la proposition de résolution DOC 55 1225/001 ainsi que les amendements déposés par Mme de Laveleye et consorts. Le groupe MR plaide pour la mise en place d'un mécanisme européen. C'est d'ailleurs dans ce sens-là que la ministre Marghem avait œuvré sous le précédent gouvernement.

M. Bombled souligne aussi l'importance de la collaboration entre les différents services concernés (douanes, AFSCA, cellule CITES). Il se réjouit donc de la mise en place la Task Force nationale "Sustainable Wildlife Trade" qui devrait proposer des objectifs stratégiques dans le courant de cette année 2021.

L'intervenant estime qu'il faut aussi plaider pour que l'Union européenne dégage le budget nécessaire pour les États membres où se situent les principaux aéroports par lesquels la viande de brousse entre sur le territoire européen. A cet égard, il signale que son groupe soutient un projet pilote qui a obtenu une enveloppe de 2 millions d'euros dans le cadre du budget européen adopté en décembre 2020.

Mme Leen Dierick (CD&V) signale que son groupe soutiendra la proposition de résolution DOC 55 1225/001 ainsi que les amendements déposés par Mme de Laveleye et consorts. Ces derniers constituent une bonne mise à jour du texte de base et tiennent compte des avis reçus par la commission.

Mme Greet Daems (PVDA-PTB) accueille favorablement les amendements déposés par Mme de Laveleye et consorts, à l'exception de l'amendement n° 14 (v. discussion des considérants et du dispositif ci-dessous).

M. Jasper Pillen (Open Vld) fait remarquer que, dès lors qu'il y avait trois textes sur le même sujet, il fallait bien faire un choix. Ce choix s'est porté sur la proposition de résolution DOC 55 1225/001 car elle est plus large. Il souligne que, via les amendements déposés par Mme de Laveleye et consorts, un certain nombre d'éléments des propositions de résolution DOC 55 1482/001 et DOC 55 1587/001 ont été repris, tels que la coordination au niveau européen, le renforcement de la coopération entre services, ou encore la sensibilisation accrue des voyageurs. Il estime qu'ainsi amendé, ce texte est à la fois complet et équilibré.

amendements van mevrouw de Laveleye c.s., als die van de heer Raskin steunen. Hij wil echter de mening van mevrouw de Laveleye over de amendementen van de heer Raskin kennen.

De heer Christophe Bombled (MR) meldt dat zijn fractie het voorstel van resolutie DOC 55 1225/001 zal steunen, alsook de door mevrouw de Laveleye c.s. ingediende amendementen. De MR-fractie pleit voor de instelling van een Europese regeling. Toenmalig minister Marghem heeft daartoe in de vorige regering trouwens stappen gezet.

De heer Bombled beklemtoont voorts het belang van de samenwerking tussen de diverse betrokken diensten (douane, FAVV, CITES-cel). Hij is verheugd dat de nationale taskforce "Sustainable Wildlife Trade" werd opgericht; die zou in de loop van 2021 strategische doelstellingen moeten voorstellen.

De spreker meent dat er bovendien voor moet worden gepleit dat de Europese Unie het nodige geld vrijmaakt voor de lidstaten waar zich de voornaamste luchthavens bevinden via dewelke het *bush meat* op het Europese grondgebied wordt gebracht. Ter zake stipt hij aan dat zijn fractie een proefproject steunt waarvoor in het kader van de in december 2020 aangenomen Europese begroting een enveloppe van 2 miljoen euro werd verkregen.

Mevrouw Leen Dierick (CD&V) geeft aan dat haar fractie het voorstel van resolutie DOC 55 1225/001 zal steunen, alsook de door mevrouw de Laveleye c.s. ingediende amendementen. Door die amendementen wordt de basistekst terdege bijgewerkt en wordt rekening gehouden met de door de commissie ontvangen adviezen.

Mevrouw Greet Daems (PVDA-PTB) is voorstandster van de door mevrouw de Laveleye c.s. ingediende amendementen, met uitzondering van amendement nr. 14 (zie de onderstaande bespreking van de consideransen en van het verzoekend gedeelte).

De heer Jasper Pillen (Open Vld) merkt op dat een keuze moest worden gemaakt, aangezien drie voorstellen van resolutie over hetzelfde onderwerp waren ingediend. De keuze is op voorstel van resolutie DOC 55 1225/001 gevallen, omdat dat voorstel het meest omvattende is. De spreker benadrukt dat via de door mevrouw de Laveleye c.s. ingediende amendementen een aantal van de in de voorstellen van resolutie DOC 55 1482/001 en DOC 55 1587/001 vervatte elementen worden overgenomen, waaronder de coördinatie op Europees vlak, meer samenwerking tussen de diensten en meer bewustmaking van de reizigers. De heer Pillen acht het aldus geamendeerde voorstel van resolutie volledig en evenwichtig.

M. Pillen souligne également l'importance d'organiser la collecte de données au sujet du commerce illégal de viande de brousse au niveau européen car c'est le niveau le plus approprié pour le faire, compte tenu des différents points d'entrée dans l'Union européenne.

M. Kris Verduyckt (sp.a) indique que cela fait déjà un certain temps que le commerce de viande de brousse est interdit. Mais, force est de constater qu'il a quand-même lieu. Initialement, ce sont les organisations de défense des animaux qui se sont mobilisées contre ce trafic, au nom de la protection de la biodiversité. C'est dans un second temps qu'il y a eu une prise de conscience du lien entre ce trafic et l'émergence de pandémies.

L'intervenant répète que, pour lui, c'est le résultat final qui est important et non pas la question de savoir à partir de quel texte ce résultat sera atteint. L'adoption de la proposition DOC 55 1225/001 amendée constituera un signal clair que ce problème doit devenir une priorité pour le gouvernement. Il s'agira en outre d'un texte très complet. Il mentionne le travail de la Task Force nationale "Sustainable Wildlife Trade", le nécessaire renforcement de la collaboration entre les différents services de contrôle, la coordination européenne, et la sensibilisation des voyageurs. Son groupe soutiendra donc la proposition de résolution DOC 55 1225/001 ainsi que les amendements déposés par Mme de Laveleye et consorts.

3. Réponses

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, répond à M. Raskin que les deux points principaux soulevés par les différents avis demandés ont été repris et renforcés dans les amendements n°10 à 21. Il s'agit, d'une part, de prévoir une meilleure coordination des services, et d'autre part, de se donner les moyens de poursuivre les personnes qui rentrent illégalement de la viande sauvage en Belgique. Le texte de base ainsi amendé est donc plus solide et plus ambitieux.

*
* *

Suite au retrait par *M. Kris Verduyckt (sp.a)*, co-auteur de la proposition de résolution DOC 55 1587/001, de sa proposition de résolution relative à la lutte contre le trafic de viande de brousse, la discussion des considérants et du dispositif porte sur la proposition de résolution sur la régulation du commerce de la viande sauvage (DOC 55 1225/001).

Het lid benadrukt tevens dat het belangrijk is op Europees niveau gegevens over de illegale handel in broussenvlees te verzamelen. Aangezien dit vlees via verschillende wegen in de EU wordt ingevoerd, is dat niveau daartoe immers het meest aangewezen.

De heer Kris Verduyckt (sp.a) wijst erop dat de handel in broussenvlees al enige tijd verboden is. Men kan echter niet om de vaststelling heen dat die handel niettemin doorgaat. Aanvankelijk werd door de dierenrechtenorganisaties opgeroepen die handel aan te pakken, in naam van de bescherming van de biodiversiteit. Pas in tweede instantie volgde het besef dat er een link bestaat tussen deze handel en het ontstaan van pandemieën.

De spreker wijst er andermaal op dat hij het eindresultaat belangrijk vindt; voor hem maakt het niet uit op grond van welke tekst dit resultaat zal worden bereikt. De aanneming van het geamendeerde voorstel van resolutie DOC 55 1225/001 zal een duidelijk signaal geven dat de regering dit vraagstuk als een prioriteit moet gaan beschouwen. Voorts betreft het een zeer volledige tekst. De spreker verwijst naar de werkzaamheden van de nationale Task Force "Sustainable Wildlife Trade", de nood aan meer samenwerking tussen de verschillende toezichthoudende diensten, de Europese coördinatie en de bewustmaking van de reizigers. Derhalve zal zijn fractie haar steun verlenen aan voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, alsook aan de door mevrouw Séverine de Laveleye c.s. ingediende amendementen.

3. Antwoorden

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, antwoordt ten behoeve van de heer Raskin dat de twee voornaamste punten van de diverse gevraagde adviezen werden overgenomen én aangescherpt in de amendementen nrs. 10 tot en met 21. Het ligt in de bedoeling te voorzien in een betere coördinatie van de diensten en de nodige middelen uit te trekken met het oog op de vervolging van wie vlees van wilde dieren illegaal in België binnenbrengt. De aldus geamendeerde basistekst is derhalve krachtiger en ambitieuzer.

*
* *

Daar *de heer Kris Verduyckt (sp.a)*, mede-indiener van voorstel van resolutie DOC 55 1587/001, zijn voorstel van resolutie betreffende de strijd tegen bushmeat heeft ingetrokken, betreft de bespreking van de consideransen en van het verzoekend gedeelte het voorstel van resolutie betreffende de regulering van de handel in vlees van wilde dieren (DOC 55 1225/001).

IV. — DISCUSSION DES CONSIDÉRANTS ET DU DISPOSITIF – VOTES

A. Considérants

Considérants A à L

Ces considérants ne font l'objet d'aucun commentaire et sont successivement adoptés à l'unanimité.

Considérant M (*nouveau*)

Mme de Laveleye et consorts déposent l'amendement n° 10 (DOC 55 1225/003) visant à insérer un nouveau considérant M.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, indique que cet amendement a pour objectif de tenir compte de la mise en place de la Task Force nationale "Sustainable Wildlife Trade" en septembre 2020 et de mettre en avant le travail déjà effectué par cette dernière, tel que cela ressort des avis remis par le vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude et par le SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement.

L'amendement n° 10 est adopté à l'unanimité.

B. Dispositif

Demande unique

M. Wouter Raskin (N-VA) dépose les amendements nos 1 à 9 (DOC 55 1225/002) visant à modifier cette demande. Il est référé à la justification écrite de ces amendements (DOC 55 1225/002, pp. 2 à 10).

Mme de Laveleye et consorts déposent l'amendement n° 11 (DOC 55 1225/003) visant à supprimer cette demande.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, indique que cet amendement a pour objectif d'améliorer la lisibilité du texte en reformulant la demande unique (contenant plusieurs sous-demandes) en plusieurs demandes autonomes.

IV. — BESPREKING VAN DE CONSIDERANSEN EN VAN HET VERZOEKEND GEDEELTE – STEMMINGEN

A. Consideransen

Consideransen A tot L

Over deze consideransen worden geen opmerkingen gemaakt. Ze worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

Considerans M (*nieuw*)

Mevrouw Séverine de Laveleye c.s. dient amendement nr. 10 (DOC 55 1225/003) in, tot toevoeging van een considerans M.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, wijst erop dat dit amendement beoogt rekening te houden met de in september 2020 opgerichte nationale Task Force "Sustainable Wildlife Trade" en ertoe strekt diens tot dusver verrichte werk voor het voetlicht te brengen, waarnaar wordt verwezen in de adviezen van de vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding en van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Amendement nr. 10 wordt eenparig aangenomen.

B. Verzoekend gedeelte

Enig verzoek

De heer Wouter Raskin (N-VA) dient de amendementen nrs. 1 tot en met 9 (DOC 55 1225/002) in, tot wijziging van dit verzoek. Er wordt verwezen naar de schriftelijke verantwoording van die amendementen (DOC 55 1225/002, blz. 2 tot en met 10).

Mevrouw Séverine de Laveleye c.s. dient amendement nr. 11 (DOC 55 1225/003) in, tot weglating van dit verzoek.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, wijst erop dat dit amendement beoogt de tekst betrekkelijker te maken door het enige verzoek (dat meerdere subverzoeken omvat) te herformuleren in meerdere afzonderlijke verzoeken.

Suite au dépôt de cet amendement n° 11, *M. Wouter Raskin (N-VA)* annonce qu'il retire les amendements n°s 1 à 9.

L'amendement n° 11 est adopté à l'unanimité.

Demande 1 (nouvelle)

Mme de Laveleye et consorts déposent l'amendement n° 12 (DOC 55 1225/003) visant à insérer une demande 1.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, indique que cet amendement reformule une partie de la demande unique et prévoit que le gouvernement fédéral élaborera, conjointement avec la Task Force nationale "Sustainable Wildlife Trade", un plan d'action national visant à mettre fin au commerce illégal de viande sauvage.

L'amendement n° 12 est adopté à l'unanimité.

Demande 2 (nouvelle)

Mme de Laveleye et consorts déposent l'amendement n° 13 (DOC 55 1225/003) visant à insérer une demande 2.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, indique que cet amendement retranscrit la sous-demande a initiale et prévoit que le gouvernement fédéral recueillera des données sur la vente et la consommation de viande sauvage en vue de mieux comprendre les processus liés à l'importation illégale de viande sauvage et de plaider pour que l'Union européenne en fasse de même et exhorte les États membres à travailler de concert dans la lutte contre le commerce illégal de viande sauvage.

L'amendement n° 13 est adopté à l'unanimité.

Demande 3 (nouvelle)

Mme de Laveleye et consorts déposent l'amendement n° 14 (DOC 55 1225/003) visant à insérer une demande 3.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, indique que cet amendement constitue une reformulation de la sous-demande b initiale afin de

Ingevolge de indiening van amendement nr. 11 geeft *de heer Wouter Raskin (N-VA)* aan dat hij de amendementen nrs. 1 tot en met 9 intrekt.

Amendement nr. 11 wordt eenparig aangenomen.

Verzoek 1 (nieuw)

Mevrouw Séverine de Laveleye c.s. dient amendement nr. 12 (DOC 55 1225/003) in, tot invoeging van een verzoek 1.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, wijst erop dat dit amendement het enig verzoek deels herformuleert en beoogt de federale regering ertoe aan te zetten om samen met de nationale Task Force "Sustainable Wildlife Trade" een nationaal actieplan uit te werken, om aldus een einde te maken aan de illegale handel in vlees van wilde dieren.

Amendement nr. 12 wordt eenparig aangenomen.

Verzoek 2 (nieuw)

Mevrouw Séverine de Laveleye c.s. dient amendement nr. 13 (DOC 55 1225/003) in, tot invoeging van een verzoek 2.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, geeft aan dat dit amendement ertoe strekt ertoe het oorspronkelijke subverzoek a te herformuleren. Het ligt in de bedoeling de federale overheid te verzoeken gegevens te verzamelen over de verkoop en de consumptie van vlees van wilde dieren, teneinde beter inzicht te krijgen in de mechanismen achter de illegale invoer van dergelijk vlees, alsook ervoor te ijveren dat de EU hetzelfde doet en de lidstaten ertoe aanspoort samen te werken in de strijd tegen de illegale handel in wild vlees.

Amendement nr. 13 wordt eenparig aangenomen.

Verzoek 3 (nieuw)

Mevrouw Séverine de Laveleye c.s. dient amendement nr. 14 (DOC 55 1225/003) in, tot invoeging van een verzoek 3.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, geeft aan dat dit amendement ertoe strekt het oorspronkelijke subverzoek b te herformuleren, teneinde

rencontrer les remarques de l'AFSCA et du vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude. Il est demandé au gouvernement fédéral de procéder à une évaluation des effectifs et des moyens des différents services d'inspections (douanes, AFSCA, SPF Santé publique et AFMPS) et, le cas échéant, de mettre à leur disposition, dans la limite des moyens disponibles, les ressources et "outils" nécessaires comme, par exemple, des chiens traqueurs CITES pour effectuer des inspections ciblées.

M. Kurt Ravyts (VB) demande des précisions sur cet amendement n° 14. Est-ce exact qu'il prévoit une évaluation préalable des moyens existants et que, en fonction de cette évaluation, d'éventuels moyens supplémentaires seront dégagés?

Mme Greet Daems (PVDA-PTB) indique qu'elle s'oppose à l'amendement n° 14 car les moyens supplémentaires ne sont pas garantis. Ils dépendent non seulement de l'évaluation préalable, mais également de ce que le gouvernement estimera possible dans le cadre du budget. Cela affaiblit considérablement la portée de la proposition de résolution.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, répond qu'il est effectivement prévu qu'il y ait une évaluation préalable des moyens existants. Par ailleurs, les moyens supplémentaires seront octroyés "dans la limite des moyens disponibles". Cela signifie qu'il faudra être très spécifique dans les moyens additionnels dégagés et qu'un arbitrage budgétaire devra avoir lieu au niveau du gouvernement. Mais, cela ne signifie pas que cette problématique n'est pas prioritaire.

M. Wouter Raskin (N-VA) dépose l'amendement n° 22 (DOC 55 1225/004) comme sous-amendement à l'amendement n° 14.

M. Wouter Raskin (N-VA) indique que cet amendement reprend le contenu de son amendement n° 2 retiré et a pour objectif de compléter la demande afin que le gouvernement fédéral prévoie suffisamment de personnel dans les aéroports à tout moment de la journée pour effectuer ces contrôles. En effet, le rapport relatif à l'importation de viande de brousse par le biais de l'aéroport de Zaventem met en lumière l'insuffisance de personnel pour effectuer les contrôles, étant donné que les changements d'équipe coïncident avec les créneaux horaires dans lesquels arrivent la plupart des vols à haut risque.

tegemoet te komen aan de opmerkingen van het FAVV en van de vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding. De federale regering wordt verzocht de personele en andere middelen in kaart te brengen waarover de diverse inspectiediensten (douane, FAVV, FOD Volksgezondheid en FAGG) beschikken, alsmede die diensten desgevallend, voor zover daartoe de middelen voorhanden zijn, de nodige middelen en instrumenten ter beschikking te stellen, zoals CITES- speurhonden om doelgerichte inspecties te doen.

De heer Kurt Ravyts (VB) verzoekt om nadere toelichting over dit amendement nr. 14. Klopt het dat het beoogt de bestaande middelen vooraf in kaart te brengen, en dat op grond van die uitkomst eventueel bijkomende middelen zullen worden vrijgemaakt?

Mevrouw Greet Daems (PVDA-PTB) geeft aan dat zij tegen amendement nr. 14 gekant is, daar de bijkomende middelen niet gewaarborgd zijn. Ze hangen niet alleen af van de voorafgaande evaluatie, maar ook van wat de regering budgettair mogelijk zal achten. Zulks zwakt de draagwijdte van het voorstel van resolutie fors af.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, antwoordt dat daadwerkelijk in uitzicht wordt gesteld dat de bestaande middelen vooraf in kaart zullen worden gebracht. Voorts zullen de extra middelen worden toegekend "voor zover daartoe de middelen voorhanden zijn". Dat betekent dat bij de vrijmaking van de bijkomende middelen zeer gericht te werk zal moeten worden gegaan en dat de regering een budgettaire arbitrage zal moeten doorvoeren. Zulks betekent echter niet dat deze kwestie niet prioritair is.

De heer Wouter Raskin (N-VA) dient amendement nr. 22 (DOC 55 1225/004) in, als subamendement op amendement nr. 14.

Het lid stipt aan dat dit amendement de inhoud van het door hem ingetrokken amendement nr. 2 overneemt en dat het strekt tot aanvulling van het verzoek, opdat de federale regering op elk tijdstip van de dag in voldoende luchthavenpersoneel voorziet om die controles uit te voeren. Uit het rapport over de invoer van brousevlees via *Brussels Airport* blijkt immers dat daarvoor onvoldoende personeel beschikbaar is, aangezien de shiftwissel net samenvalt met het tijdslot waarin de meeste risicovluchten aankomen.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, estime que l'amendement n° 22 (sous-amendement à l'amendement n° 14) cible un problème qui a effectivement été identifié dans les analyses, à savoir les horaires de certains vols, mais elle considère que ce serait aller trop loin d'écrire comment les contrôles devraient être organisés concrètement dans une proposition de résolution.

M. Wouter Raskin (N-VA) déclare que la réponse de Mme de Laveleye est bien la preuve que la proposition de résolution est beaucoup moins concrète et ambitieuse que le texte qu'il avait déposé et qui a été rejeté (DOC 55 1482/001).

L'amendement n° 22 (sous-amendement à l'amendement n° 14) est rejeté par 10 voix contre 5.

L'amendement n° 14 est adopté par 14 voix contre une.

Demande 4 (nouvelle)

Mme de Laveleye et consorts déposent l'amendement n° 15 (DOC 55 1225/003) visant à insérer une demande 4.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, indique que cet amendement constitue une reformulation de la sous-demande c initiale. Il serait demandé au gouvernement fédéral, selon les cas, de mettre en place, de maintenir ou de renforcer la formation des agents confrontés aux trafics des espèces sauvages et aux cas où la législation (notamment CITES) y relative trouve à s'appliquer. Cette reformulation s'appuie notamment sur l'avis du SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement qui insiste sur l'importance de la formation continue de tous les acteurs concernés.

L'amendement n° 15 est adopté à l'unanimité.

Demande 5 (nouvelle)

Mme de Laveleye et consorts déposent l'amendement n° 16 (DOC 55 1225/003) visant à insérer une demande 5.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, indique que cet amendement constitue une

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, geeft aan dat amendement nr. 22, ingediend als subamendement op amendement nr. 14, weliswaar beoogt een pijnpunt aan te pakken dat daadwerkelijk uit de analyses is gebleken (met name de dienstregelingen van de vluchten), maar dat het niet aan de indieners van een voorstel van resolutie staat aan te geven hoe de controles concreet moeten worden georganiseerd.

De heer Wouter Raskin (N-VA) wijst erop dat het antwoord van mevrouw de Laveleye wel degelijk bewijst dat het ter bespreking voorliggende voorstel van resolutie veel minder concreet en ambitieus is dan het mede door hem ingediende voorstel van resolutie, dat werd verworpen (DOC 55 1482/001).

Amendement nr. 22, als subamendement op amendement nr. 14, wordt verworpen met 10 tegen 5 stemmen.

Amendement nr. 14 wordt aangenomen met 14 stemmen tegen 1.

Verzoek 4 (nieuw)

Mevrouw Séverine de Laveleye c.s. dient amendement nr. 15 (DOC 55 1225/003) in, tot invoeging van een verzoek 4.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, geeft aan dat dit amendement ertoe strekt het oorspronkelijke subverzoek c te herformuleren. Het beoogt de federale regering te verzoeken om, naar gelang van het geval, te voorzien in de organisatie, het behoud of de versterking van de opleiding van de agenten die worden geconfronteerd met handel in wilde diersoorten en met gevallen waarin de wetgeving (onder meer CITES) van toepassing is. Die herformulering berust met name op het advies van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, waarin wordt beklemtoond dat het belangrijk is alle betrokken actoren bij te scholen.

Amendement nr. 15 wordt eenparig aangenomen.

Verzoek 5 (nieuw)

Mevrouw Séverine de Laveleye c.s. dient amendement nr. 16 (DOC 55 1225/003) in, tot invoeging van een verzoek 5.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, geeft aan dat dit amendement ertoe strekt het oorspronkelijke

reformulation de la sous-demande d initiale afin de rencontrer les remarques formulées par le vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude, et par le SPF Santé publique, lesquels insistent sur le besoin de renforcer et de clarifier la collaboration entre les autorités de contrôle (douanes, AFSCA et service inspection “Espèces” du SPF Santé publique), notamment en facilitant l'accès aux aéroports des agents compétents en matière d'environnement pour améliorer la coopération entre les différents types de services d'inspection.

M. Wouter Raskin (N-VA) dépose l'amendement n° 23 (DOC 55 1225/004) comme sous-amendement à l'amendement n° 16.

M. Wouter Raskin (N-VA) estime en effet que les solutions à cette problématique requièrent des mesures plus larges que faciliter l'accès aux aéroports des agents compétents en matière d'environnement.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, estime que l'amendement n° 23 (sous-amendement à l'amendement n° 16) n'apporte rien. En effet, l'amendement n° 16 n'est aucunement limitatif puisqu'il mentionne “notamment en facilitant l'accès aux aéroports [...]”.

L'amendement n° 23 (sous-amendement à l'amendement n° 16) est rejeté par 10 voix contre 5.

L'amendement n° 16 est adopté à l'unanimité.

Demande 6 (nouvelle)

Mme de Laveleye et consorts déposent l'amendement n° 17 (DOC 55 1225/003) visant à insérer une demande 6.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, indique que cet amendement constitue une reformulation de la sous-demande e initiale afin d'intégrer les avis remis par la SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement et le WWF. Il s'agit de demander au gouvernement fédéral de soutenir une collaboration plus étroite avec les aéroports et les compagnies aériennes.

L'amendement n° 17 est adopté à l'unanimité.

subverzoek d te herformuleren. Het ligt in de bedoeling tegemoet te komen aan de opmerkingen die werden geformuleerd door de vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding, alsmede door de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Zij beklemtonen namelijk dat het noodzakelijk is de samenwerking tussen de controlerende overheden (douane, FAVV en de cel “Soorten” van de FOD Volksgezondheid) te versterken en te verduidelijken, in het bijzonder door de voor milieu bevoegde ambtenaren makkelijker toegang te geven tot de luchthavens, met het oog op een betere samenwerking tussen de diverse soorten van inspectiediensten.

De heer Wouter Raskin (N-VA) dient amendement nr. 23 (DOC 55 1225/004) in, als subamendement op amendement nr. 16.

Het lid is immers van mening dat dit probleem moet worden weggewerkt door maatregelen te nemen die breder gaan dan het faciliteren van de toegang van de voor milieu bevoegde ambtenaren.

Volgens mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, draagt amendement nr. 23, ingediend als subamendement op amendement nr. 16, niets bij. Amendement nr. 16 is immers geenszins beperkend, daar het de volgende vermelding bevat: “in het bijzonder door (...) makkelijker toegang te geven tot de luchthavens”.

Amendement nr. 23, als subamendement op amendement nr. 16, wordt verworpen met 10 tegen 5 stemmen.

Amendement nr. 16 wordt eenparig aangenomen.

Verzoek 6 (nieuw)

Mevrouw Séverine de Laveleye c.s. dient amendement nr. 17 (DOC 55 1225/003) in, tot invoeging van een verzoek 6.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, geeft aan dat dit amendement ertoe strekt het oorspronkelijke subverzoek e te herformuleren, teneinde rekening te houden met de adviezen van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en van het WWF. Dit amendement beoogt de federale regering te verzoeken haar steun te verlenen aan een nauwere samenwerking met de luchthavens en de luchtvaartmaatschappijen.

Amendement nr. 17 wordt eenparig aangenomen.

Demande 7 (*nouvelle*)

Mme de Laveleye et consorts déposent l'amendement n° 18 (DOC 55 1225/003) visant à insérer une demande 7.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, indique que cet amendement constitue une reformulation de la sous-demande f initiale concernant la sensibilisation des voyageurs. Cet amendement prend en compte l'avis du WWF qui insiste sur l'importance d'alerter les voyageurs sur l'illégalité du commerce de viande sauvage ainsi que les autres avis qui soulignent la pertinence de campagne ciblées.

L'amendement n° 18 est adopté à l'unanimité.

Demande 8 (*nouvelle*)

Mme de Laveleye et consorts déposent l'amendement n° 19 (DOC 55 1225/003) visant à insérer une demande 8.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, indique que cet amendement constitue une reformulation de la sous-demande g initiale. Celui-ci prend en compte l'avis du vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude qui insiste sur le fait que la mise en place de sanctions sur le plan national ne peut avoir d'effet que si les autres États membres de l'Union européenne prennent des dispositions similaires. Il est donc important de mettre en place un cadre commun de sanctions minimum.

*Mme de Laveleye fait remarquer qu'une erreur s'est glissée dans la version néerlandaise de cet amendement, dans laquelle le terme "*verplicht*" devrait être remplacé par le terme "*oplegt*" car la traduction du verbe "*imposer*" est "*opleggen*" et non pas "*verplichten*".*

M. Patrick Dewael (Open Vld), président, constate que l'ensemble des membres sont d'accord avec cette correction technique.

L'amendement n° 19 est adopté par 14 voix et une abstention.

Verzoek 7 (*nieuw*)

Mevrouw Séverine de Laveleye c.s. dient amendement nr. 18 (DOC 55 1225/003) in, tot invoeging van een verzoek 7.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, geeft aan dat dit amendement ertoe strekt het oorspronkelijke subverzoek f te herformuleren, teneinde de reizigers meer bewust te maken van dit vraagstuk. Dit amendement houdt rekening met het advies waarin het WWF benadrukt dat de reizigers in kennis moeten worden gesteld van de onwettigheid van de handel in vlees van wilde dieren, alsook met de andere adviezen die de relevantie van gerichte campagnes onderstrepen.

Amendement nr. 18 wordt eenparig aangenomen.

Verzoek 8 (*nieuw*)

Mevrouw Séverine de Laveleye c.s. dient amendement nr. 19 (DOC 55 1225/003) in, tot invoeging van een verzoek 8.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, geeft aan dat dit amendement ertoe strekt het oorspronkelijke subverzoek g te herformuleren, teneinde rekening te houden met het advies van de vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding, waarin wordt beklemtoond dat het instellen van sancties op nationaal vlak alleen effect kan sorteren wanneer de andere lidstaten van de Europese Unie gelijkaardige maatregelen nemen. Het is dus zaak te voorzien in een gemeenschappelijk kader met minimumsancties.

Het lid merkt op dat in de Nederlandse tekst van dit amendement een fout is geslopen: waar "*ertoe verplicht*" staat, moet "*oplegt*" worden gelezen, aangezien "*imposer*" wordt vertaald door "*opleggen*" en niet door "*verplichten*".

De heer Patrick Dewael (Open Vld), voorzitter, stelt vast dat alle leden instemmen met deze technische verbetering.

Amendement nr. 19 wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Demande 9 (*nouvelle*)

Mme de Laveleye et consorts déposent l'amendement n° 20 (DOC 55 1225/003) visant à insérer une demande 9.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, indique que cet amendement a pour objectif de demander au gouvernement fédéral de plaider, au niveau de l'Union européenne, pour que les États membres qui disposent de ports et d'aéroports, lesquels constituent les portes d'entrée principales dans le cadre de l'importation illégale de viande, d'animaux et de plantes sauvages, se voient octroyer des moyens suffisants pour lutter contre ce phénomène. Ceci est soutenu pas l'avis du ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME et de l'Agriculture, des Réformes institutionnelles, et du Renouveau démocratique.

L'amendement n° 20 est adopté à l'unanimité.

Demande 10 (*nouvelle*)

Mme de Laveleye et consorts déposent l'amendement n° 21 (DOC 55 1225/003) visant à insérer une demande 10.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, indique que cet amendement a pour objectif de souligner l'importance d'avoir un plan d'action concret portant autant sur les objectifs que sur la mise en œuvre, et qui permet un suivi tant par le parlement que par la société civile.

L'amendement n° 21 est adopté à l'unanimité.

Demande 11 (*nouvelle*)

M. Wouter Raskin (N-VA) dépose l'amendement n° 24 (DOC 55 1225/004) visant à insérer une demande 11.

M. Wouter Raskin (N-VA) indique que cet amendement reprend le contenu de son amendement n° 9 retiré. L'objectif est de demander au gouvernement fédéral de déterminer s'il est envisageable et comment il serait possible d'étendre les compétences des agents locaux qui constatent les importations illégales de produits d'origine animale dans les aéroports et dans les ports, afin de permettre de donner suite à toute forme d'importation illégale de produits d'origine animale sans devoir systématiquement commencer par réaliser un test ADN

Verzoek 9 (*nieuw*)

Mevrouw Séverine de Laveleye c.s. dient amendement nr. 20 (DOC 55 1225/003) in, tot invoeging van een verzoek 9.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, geeft aan dat dit amendement ertoe strekt de federale regering te verzoeken er bij de Europese Unie voor te pleiten dat de lidstaten met havens en luchthavens voldoende middelen krijgen om strijd te voeren tegen de illegale invoer van vlees, dieren en wilde planten, aangezien die havens en luchthavens de voornaamste toegangspoorten voor dergelijke smokkelwaren zijn. Dit verzoek spoort met het advies van de minister van Middenstand, Zelfstandigen, kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing.

Amendement nr. 20 wordt eenparig aangenomen.

Verzoek 10 (*nieuw*)

Mevrouw Séverine de Laveleye c.s. dient amendement nr. 21 (DOC 55 1225/003) in, tot invoeging van een verzoek 10.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, geeft aan dat dit amendement ertoe strekt het belang te benadrukken van een concreet actieplan dat zowel de doelstellingen als de tenuitvoerlegging betreft en dat zowel door het Parlement als door het middenveld kan worden opgevolgd.

Amendement nr. 21 wordt eenparig aangenomen.

Verzoek 11 (*nieuw*)

De heer Wouter Raskin (N-VA) dient amendement nr. 24 (DOC 55 1225/004) in, tot invoeging van een verzoek 11.

De heer Wouter Raskin (N-VA) geeft aan dat dit amendement de inhoud overneemt van het door hem ingetrokken amendement nr. 9. Dit amendement strekt ertoe de federale regering te verzoeken na te gaan of en hoe de bevoegdheden van de lokale beambten die in lucht- en zeehavens de illegale invoer van dierlijke producten vaststellen, kunnen worden uitgebreid, zodat aan elke illegale invoer van dierlijke producten gevolg kan worden gegeven zonder dat op het gecontroleerde product een DNA-test moet worden uitgevoerd om te

sur le produit contrôlé afin de déterminer quelle suite éventuelle peut être donnée à la constatation et quelle instance doit s'en charger.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 1225/001, estime que l'intention reprise dans cet amendement se retrouve déjà dans d'autres amendements concernant le renforcement de la collaboration entre services d'inspection. Elle considère en outre que l'amendement n° 24 est trop détaillé et qu'il n'est pas nécessaire d'être aussi directif.

M. Wouter Raskin (N-VA) conteste le fait que le contenu de son amendement n° 24 se retrouve dans d'autres amendements.

L'amendement n° 24 est rejeté par 10 voix contre 5.

*
* *

L'ensemble de la proposition de résolution telle qu'amendée, y compris les corrections d'ordre linguistique et légistique, est adopté à l'unanimité.

Le résultat du vote nominatif est le suivant:

Ont voté pour:

N-VA: Wouter Raskin, Bert Wollants;

Ecolo-Groen: Samuel Cogolati, Séverine de Laveleye, Barbara Creemers;

PS: Malik Ben Achour, Mélissa Hanus, Daniel Senesael;

VB: Kurt Ravyts, Reccino Van Lommel;

MR: Christophe Bombled;

CD&V: Leen Dierick;

PVDA-PTB: Greet Daems;

Open Vld: Patrick Dewael;

sp.a: Kris Verduyckt.

Ont voté contre:

nihil

bepalen welk gevolg al dan niet aan de vaststelling kan worden gegeven, alsook door welke instantie dit moet gebeuren.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen), hoofdindienster van voorstel van resolutie DOC 55 1225/001, is van mening dat de achterliggende bedoeling van dit amendement al voorkomt in andere amendementen die de versterking van de samenwerking tussen inspectie-diensten beogen. Bovendien stelt zij dat amendement nr. 24 al te specifiek is en dat het niet nodig is zo aansturend te zijn.

De heer Wouter Raskin (N-VA) betwist dat het door hem ingediende amendement nr. 24 een inhoudelijke weerspiegeling is van andere amendementen.

Amendement nr. 24 wordt verworpen met 10 tegen 5 stemmen.

*
* *

Het gehele, aldus geamendeerde voorstel van resolutie wordt, met inbegrip van de taalkundige en wetgevingstechnische verbeteringen, eenparig aangenomen.

De naamstemming is als volgt:

Hebben voorgestemd:

N-VA: Wouter Raskin, Bert Wollants;

Ecolo-Groen: Samuel Cogolati, Séverine de Laveleye, Barbara Creemers;

PS: Malik Ben Achour, Mélissa Hanus, Daniel Senesael;

VB: Kurt Ravyts, Reccino Van Lommel;

MR: Christophe Bombled;

CD&V: Leen Dierick;

PVDA-PTB: Greet Daems;

Open Vld: Patrick Dewael;

sp.a: Kris Verduyckt.

Hebben tegengestemd:

nihil.

Se sont abstenus:

nihil.

La rapporteure,

Leen DIERICK,

Le président,

Patrick DEWAELE

Hebben zich onthouden:

nihil.

De rapportrice,

Leen DIERICK,

De voorzitter,

Patrick DEWAELE

ANNEXES**BIJLAGEN**

Adviesaanvraag door de Commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat van de Kamer van Volksvertegenwoordigers voor Voorstel van Resolutie 1225/001 betreffende de regulering van de handel in vlees van wilde dieren (ingediend door de dames Séverine de Laveleye en Barbara Creemers c.s.) en Voorstel van resolutie 1482/001 en 1482/002 over de aanpak van de illegale handel in brousse vlees (ingediend door mevrouw Frieda Gijbels c.s.) aan Minister van Financiën, de heer Vincent Van Peteghem

REPONSE

En application de l'article 3 du Code des douanes de l'Union, l'Administration générale des Douanes et Accises (AGD&A) a pour mission de superviser le commerce international de l'Union, en contribuant notamment à assurer la sécurité de l'Union et de ses résidents et la protection de l'environnement, le cas échéant, en étroite coopération avec d'autres autorités et en maintenant un juste équilibre entre les contrôles douaniers et en facilitant le commerce légitime.

Cela signifie que, dans le cadre des pouvoirs qui lui sont conférés, l'AGD&A, outre les aspects fiscaux (droits d'importation, droits d'accises et TVA), contrôle également la bonne application de diverses législations relatives, entre autres, à la sécurité, à la santé, à l'environnement, à l'agriculture et à la pêche, à la sécurité des produits, etc. (les aspects dits non fiscaux).

A cette fin, l'AGD&A effectue des contrôles sur les marchandises soumises à des interdictions et à des restrictions à l'entrée dans l'Union, à l'exportation de l'Union et au transit par l'Union pour les envois commerciaux et non commerciaux.

Pour mener à bien ses tâches, les autorités douanières disposent de larges pouvoirs nationaux allant du contrôle des marchandises à la sanction et à la poursuite du commerce international illégal. Toutefois, l'application de sanctions pour les infractions à la législation douanière n'est pas uniforme pour toutes les formes de commerce illicite. En particulier en ce qui concerne les règles non fiscales, les sanctions pour les infractions à la législation principalement européenne ne sont pas, ou pas suffisamment, uniformes. Cela donne l'impression que les mesures actuelles (par exemple, la destruction des marchandises uniquement) n'ont pas un effet dissuasif suffisant.

Dans le cadre des propositions de résolution, il est important de noter que l'AGD&A effectue des contrôles basés sur les risques, notamment sur les envois commerciaux et les marchandises dans les bagages des voyageurs :

- Règlement (CE) n° 338/97 du Conseil du 9 décembre 1996 relatif à la protection des espèces de faune et de flore sauvages par le contrôle de leur commerce ;
- Règlement (UE) n° 1143/2014 du Parlement européen et du Conseil du 22 octobre 2014 relatif à la prévention et à la gestion de l'introduction et de la propagation des espèces exotiques envahissantes;
- Règlement (UE) n° 2017/625 du Parlement européen et du Conseil du 15 mars 2017 concernant les contrôles officiels et les autres activités officielles servant à assurer le respect de la législation alimentaire et de la législation relative aux aliments pour animaux ainsi que des règles relatives à la santé animale et au bien-être des animaux, à la santé des végétaux et aux produits phytopharmaceutiques ;

- Règlement délégué (UE) n° 2019/2122 du 10 octobre 2019 complétant le règlement (UE) n° 2017/625 du Parlement européen et du Conseil en ce qui concerne certaines catégories d'animaux et de biens exemptées des contrôles officiels aux postes de contrôle frontaliers et des contrôles spécifiques des bagages personnels des passagers et de petits envois de biens expédiés à des personnes physiques, qui ne sont pas destinés à être mis sur le marché.

Etant donné la diversité et la quantité de la législation à contrôler, une coopération efficace et effective avec les autorités publiques compétentes est d'une grande importance. En ce qui concerne ce cadre législatif, l'AGD&A a conclu des protocoles de coopération avec le SPF Santé publique, Sécurité de la chaîne alimentaire et Environnement et l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire.

Dans le cadre de cette coopération, depuis 2012, des contrôles renforcés sont effectués sur les bagages des voyageurs en ce qui concerne, entre autres, les importations (illégales) d'animaux, de produits d'origine animale (viande et produits laitiers), de végétaux et de produits d'origine non animale et d'espèces animales et végétales protégées par la CITES. Ces contrôles renforcés (appelés actions BACON = BAGage CONTROLS) sont effectués à intervalles réguliers aux aéroports de Zaventem, Liège (Bierset), Ostende et Charleroi (Gosselies) en collaboration avec le SPF Santé publique, Sécurité de la chaîne alimentaire et Environnement, l'AFSCA et l'AFMPS.

La conférence "Dead or Alive : Towards a sustainable wildlife trade" organisée par le SPF Santé publique, Sécurité de la chaîne alimentaire et Environnement les 3 et 4 décembre 2019 a mis en lumière le commerce de viande de brousse et le commerce d'animaux exotiques (reptiles et amphibiens) en Belgique par différents services impliqués, dont le SPF Santé publique, l'AFSCA, l'AGD&A, l'administration flamande (département du bien-être animal) et l'Institut royal des Sciences naturelles de Belgique. A la suite des conclusions de la conférence, un certain nombre de recommandations ont été formulées, notamment la nécessité d'élaborer une politique générale harmonisée fondée sur une approche multidisciplinaire pour mettre fin au commerce (illégal) de viande de brousse et d'animaux exotiques.

Comme follow-up des recommandations de la Conférence, le SPF Santé publique, Sécurité de la chaîne alimentaire et Environnement a pris l'initiative, au niveau belge, de créer une Task Force nationale "Sustainable Wildlife Trade", approuvée par la Conférence interministérielle élargie sur l'Environnement.

L'AGD&A fait partie de cette Task Force nationale et apportera la contribution nécessaire aux initiatives prises par la Task Force concernant le développement de priorités politiques communes et l'élaboration d'un plan d'action pour la mise en œuvre de ces priorités.

Les recommandations énoncées dans les propositions de résolution mentionnées ci-dessous contiennent des questions et des points de travail importants qui seront pris en compte lors des discussions au sein de la Task Force nationale.

Proposition de résolution sur la régulation du commerce de la viande sauvages (déposée par Mmes Séverine de Laveleye et Barbara Creemers et consorts) - 1225:

- a. L'AGD&A ne dispose d'aucune donnée sur la vente et la consommation de viande d'animaux sauvages;

b. L'AGD&A effectue des contrôles fondés sur l'analyse de risque concernant l'introduction d'envois commerciaux et non commerciaux d'animaux, de produits d'origine animale et non animale, et d'espèces animales et végétales protégées par la CITES qui entrent dans l'Union via le port, l'aéroport ou la gare ferroviaire en provenance d'un pays tiers. Compte tenu de la capacité de contrôle limitée, il convient de cibler les contrôles aussi efficacement que possible et de fournir aux fonctionnaires des douanes les "outils" nécessaires. Un "outil" potentiellement exploitable que nous pourrions utiliser pour compléter les contrôles actuels sur le terrain est un chien de pistage CITES. L'utilisation de chiens pisteurs s'est avérée être une valeur ajoutée dans d'autres domaines tels que la drogue, l'argent liquide et les explosifs. Les chiens pisteurs, entraînés à pister la faune et la flore/CITES, ont également plus que fait leurs preuves auprès de collègues étrangers.

L'échange d'informations ciblées pouvant contribuer à "affiner" les profils de risque est également très important pour le déploiement efficace de capacités et de ressources limitées.

c. L'AGD&A assure une formation continue sur la CITES. Tout fonctionnaire qui rejoint l'AGD&A suit une formation de base obligatoire où le sujet de la CITES est traité. Ces dernières années, les fonctionnaires chargés de traiter les cas d'application de la CITES ont reçu une formation grâce à la coopération avec et par des partenaires extérieurs. Un cours de formation multidisciplinaire sur la CITES sera également organisé en 2021 dans le but de fournir une connaissance pratique de la législation de la CITES et de son application par les différents acteurs concernés.

Toutefois, il convient de noter que la formation sur la CITES ne résout pas le problème de l'identification de la viande d'animaux domestiques ou sauvages, car seul un test ADN peut apporter une réponse définitive.

d. Ce point ne relève pas de la compétence de l'AGD&A.

e. Ce point ne relève pas de la compétence de l'AGD&A.

f. L'AGD&A contribuera à ce point d'action de la Task Force en soutenant les campagnes d'information lancées par les administrations compétentes.

Les voyageurs peuvent également trouver des informations relatives aux mesures d'interdiction et de restriction sur le site web de l'Administration générale des Douanes et Accises https://financien.belgium.be/fr/douanes_accises/particuliers/voyager.

g. Les sanctions proportionnées et dissuasives prises par un Etat membre de l'UE ne seront bien sûr efficaces que si d'autres Etats membres prennent des initiatives similaires. Une telle situation ne peut être réalisée que si l'UE elle-même produit une législation qui encourage les Etats membres à prendre des sanctions uniformes pour les infractions aux règles européennes. Les règles européennes non fiscales relatives à l'importation, à l'exportation et au transit des marchandises devraient donc être de plus en plus et de mieux en mieux conformes aux obligations du Code des douanes de l'Union. De cette manière, il sera au moins possible de travailler à un cadre minimum de sanctions.

h. Ce point ne relève pas de la compétence de l'AGD&A.

Proposition de résolution concernant la lutte contre le commerce illégal de la viande de brousse (déposée par Mme Frieda Gijbels et consorts) - 1482/001

1. L'AGD&A s'est engagée en 2020 à coopérer à la mise en œuvre de la nouvelle étude européenne sur les importations illégales de viande de brousse et à fournir le soutien nécessaire (projet soumis à l'approbation de l'Union européenne).

2. Si des propositions européennes sont lancées dans ce cadre, l'AGD&A prendra les initiatives nécessaires afin de bénéficier des ressources disponibles.

3. L'AGD&A contribuera activement à l'optimisation des protocoles de collaboration existants avec les différents services publics, dont l'AFSCA et le SPF Santé publique.

4. En vertu de la loi du 28 juillet 1981 portant approbation de la Convention sur le commerce international des espèces de faune et de flore sauvages menacées d'extinction, l'AGD&A est habilitée à établir les violations de la législation CITES au moyen d'un rapport officiel. L'AGD&A n'a pas la possibilité d'effectuer des tests ADN sur tous les produits animaux importés illégalement par le biais des bagages lors de ses contrôles quotidiens des bagages afin de déterminer si les produits sont soumis ou non à la législation de la CITES. En vertu des dispositions du règlement (UE) 2019/2122, l'AGD&A a une fonction de contrôle et d'arrêt pour la viande et certains autres produits animaux introduits par les bagages des voyageurs. Cette fonction d'arrêt signifie que les marchandises interdites dans les bagages des voyageurs doivent être remises pour destruction.

Partant du principe que l'Administration générale des Douanes et Accises joue un rôle important dans l'interception des marchandises introduites illégalement, l'AGD&A a l'intention de réviser sa législation concernant la répression du commerce illégal. En particulier, des mécanismes de sanction appropriés sont prévus pour les différentes formes de trafic illicite autres que la fraude fiscale. En d'autres termes, on tentera de sanctionner de manière uniforme et spécifique toutes sortes de mesures de contrôle, de restriction ou d'interdiction européennes et nationales en tant que violation de la législation douanière.

5. Ce point ne relève pas de la compétence de l'AGD&A.

6. L'AGD&A dispense également une formation spécifique "Contrôle des bagages des passagers" dans le cadre de sa formation continue. Cette formation comprend une partie spécifiquement consacrée au contrôle des denrées alimentaires. En outre, les actions BACON (contrôle conjoint des bagages des passagers dans les aéroports belges entre l'AGD&A, l'AFSCA, le SPF Santé publique et l'AFMPS) constituent également une formation pratique pour les douaniers avec l'appui des experts techniques des autres services compétents sur place.

7. L'AGD&A contribuera à ce point d'action au sein de la Task Force en soutenant les campagnes d'information mises en place par les services publics compétents.

Les voyageurs peuvent également trouver des informations relatives aux mesures d'interdiction et de restriction sur le site internet de l'Administration générale des Douanes et Accises :

https://financien.belgium.be/fr/douanes_accises/particuliers/voyager .

8. L'AGD&A participe activement à la Task Force nationale “Sustainable Wildlife Trade” au sein de laquelle un plan d'action est élaboré pour la mise en œuvre des objectifs stratégiques communs définis par les services publics concernés.

Proposition de résolution complémentaire sur la lutte contre le commerce illégal de viande de brousse (déposée par M. Warmoes) - 1482/002

Ce point ne relève pas de la compétence de l'AGD&A.

ANTWOORD

In toepassing van artikel 3 van het Douanewetboek van de Unie¹ heeft de Algemene Administratie Douane en Accijnzen (AAD&A) als opdracht toezicht te houden op het internationale handelsverkeer van de Unie en zo bij te dragen tot onder meer het garanderen van de veiligheid van de Unie en haar ingezetenen en van de bescherming van het milieu, in voorkomend geval in nauwe samenwerking met andere autoriteiten en het handhaven van een billijk evenwicht tussen de douanecontroles en de facilitering van de legale handel.

Dit houdt in dat de AAD&A, binnen de haar toegekende bevoegdheden, naast de fiscale aspecten (invoerrechten, accijnzen en BTW), ook toezicht houdt op de correcte toepassing van verschillende wetgevingen die onder meer betrekking hebben op veiligheid, gezondheid, milieu, landbouw en visserij, productveiligheid, enz. (de zogenaamde niet-fiscale aspecten).

Hiertoe voert de AAD&A controles uit op goederen waarvoor verbods- en beperkingsmaatregelen van toepassing zijn bij het binnenbrengen in de Unie, de uitvoer uit de Unie en de doorvoer door de Unie en dit zowel voor de commerciële als de niet-commerciële zendingen.

Voor de uitvoering van haar opdrachten heeft de AAD&A nationaal ruime bevoegdheden die gaan van controle op de goederen tot bestraffen en vervolgen van de illegale internationale handel. Het voorzien van straffen op inbreuken op de douanewetgeving is echter niet uniform voor alle vormen van illegale handel. Vooral met betrekking tot de niet-fiscale voorschriften zijn de sancties op de inbreuken op de voornamelijk Europese wetgeving niet of onvoldoende uniform geregeld. Dit leidt tot de perceptie dat bepaalde huidige maatregelen (bv enkel vernietigen van de goederen) onvoldoende een ontradend effect hebben.

In de context van de voorstellen van Resolutie is het van belang te weten dat de AAD&A op risicoanalyse gebaseerde controles uitvoert, zowel op de commerciële zendingen als op de goederen in bagage van reizigers en dit in kader van onder andere:

- Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer;
- Verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten;
- Verordening (EU) nr. 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen;
- Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2019/2122 van 10 oktober 2019 tot aanvulling van Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft bepaalde categorieën dieren en goederen die van officiële controles aan de grenscontroleposten zijn vrijgesteld, en specifieke controles van de persoonlijke bagage

¹ Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie

van passagiers en van kleine zendingen goederen die aan natuurlijke personen worden gezonden en niet bestemd zijn om in de handel te worden gebracht.

Gelet op de diversiteit en hoeveelheid aan te controleren wetgevingen is een effectieve en efficiënte samenwerking met de bevoegde overheidsdiensten van groot belang. De AAD&A heeft met betrekking tot dit wetgevend kader samenwerkingsprotocollen afgesloten met de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.

In het kader van deze samenwerking worden sinds 2012 versterkte controles uitgevoerd op de bagage van reizigers met betrekking tot onder andere de (illegale) invoer van dieren, producten van dierlijke oorsprong (vlees en melkproducten), planten en producten van niet-dierlijke oorsprong en de door CITES beschermde dier- en plantensoorten. Deze versterkte controles (BACON-acties = BAGage CONtroles genaamd) worden samen met de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, FAVV en FAGG, op regelmatige tijdstippen uitgevoerd op de luchthavens van Zaventem, Luik (Bierset), Oostende en Charleroi (Gosselies).

Met de conferentie 'Dead or Alive : Towards a sustainable wildlife trade' georganiseerd door de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu op 3 en 4 december 2019, werd de handel in bushmeat en de handel in exotische dieren (reptielen en amfibieën) in België belicht door verschillende betrokken diensten zoals onder meer de FOD Volksgezondheid, FAVV, AAD&A, Vlaamse Overheid (departement Dierenwelzijn) en het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen. Ingevolge de bevindingen van de conferentie werden een aantal aanbevelingen geformuleerd onder meer wat betreft de noodzaak om een geharmoniseerd algemeen beleid te ontwikkelen op basis van een multidisciplinaire aanpak om de (illegale) handel in bushmeat en exotische dieren een halt toe te roepen.

Als follow-up voor de geformuleerde aanbevelingen van de Conferentie, heeft de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, op Belgisch niveau, het initiatief genomen tot het oprichten van een nationale Task Force 'Sustainable Wildlife Trade', goedgekeurd door de Uitgebreide Interministeriële Conferentie Leefmilieu.

De AAD&A maakt deel uit van deze nationale Task Force en zal de nodige input leveren voor de door de Task Force genomen initiatieven betreffende het ontwikkelen van gemeenschappelijke beleidsprioriteiten en het opmaken van een actieplan voor de implementatie van deze prioriteiten.

De aanbevelingen opgenomen in de hieronder vermelde voorstellen van Resolutie, bevatten belangrijke aandachtspunten en werkpunten die in rekening worden genomen tijdens de besprekingen in de nationale Task Force.

Voorstel van Resolutie betreffende de regulering van de handel in vlees van wilde dieren (ingediend door de dames Séverine de Laveleye en Barbara Creemers c.s.) - 1225 :

- a. De AAD&A beschikt niet over gegevens met betrekking tot de verkoop en consumptie van vlees van wilde dieren.
- b. De AAD&A voert op risicoanalyse gebaseerde controles uit bij het binnenbrengen van zowel commerciële als niet-commerciële zendingen van dieren, producten van dierlijke en niet-dierlijke oorsprong en de door de CITES beschermde dier- en plantensoorten die via de haven, de luchthaven of een treinstation uit een derde land de

Unie binnenkomen. Gelet op de beperkte controlecapaciteit is het aangewezen zo doelgericht mogelijk te controleren en hierbij de nodige ‘tools’ voor de douane ambtenaren aan te reiken. Een mogelijk werkbaar ‘tool’ die we hierbij zouden kunnen inzetten als aanvulling op de huidige controles op terrein, is een CITES-speurhond. Het inzetten van speurhonden is al jarenlang een meerwaarde gebleken in andere domeinen zoals drugs, cash en explosieven. Ook speurhonden, getraind om wildlife/CITES op te sporen hebben bij buitenlandse collega’s al ruimschoots hun nut bewezen. Ook het uitwisselen van gerichte informatie die kan bijdragen tot het ‘finetunen’ van risicoprofielen is van groot belang voor het efficiënt inzetten van de beperkte capaciteit en middelen.

c. De AAD&A voorziet een opleiding inzake CITES in haar permanente opleiding. Elke ambtenaar, die bij de AAD&A in dienst treedt, volgt een verplichte basisopleiding waar de materie inzake CITES wordt behandeld. De voorbije jaren hebben ambtenaren die dossiers behandelen inzake de handhaving van CITES, opleidingen gevolgd en dit via samenwerking met en door externe partners. Een multidisciplinaire opleiding inzake CITES zal ook in 2021 georganiseerd worden met als beoogde doelstelling het verstrekken van een praktijkgericht kennis van de CITES-wetgeving en de handhaving ervan door de diverse betrokken actoren.

Er dient echter te worden opgemerkt dat een opleiding inzake CITES geen oplossing biedt voor de problematiek met betrekking tot de identificatie van vlees afkomstig van gedomesticeerde of wilde dieren aangezien enkel een DNA-onderzoek hierover uitsluitsel kan geven.

d. Dit punt valt niet onder de bevoegdheid van de AAD&A.

e. Dit punt valt niet onder de bevoegdheid van de AAD&A.

f. De AAD&A zal haar bijdrage leveren aan dit actiepunten in de Task Force door het ondersteunen van de door de bevoegde overheidsdiensten opgezette informatiecampaagnes.

Reizigers kunnen ook informatie met betrekking tot de verbods- en beperkingsmaatregelen vinden op de website van de Algemene Administratie Douane en Accijnzen https://financien.belgium.be/nl/douane_accijnzen/particulieren/reizen

g. Proportionele en ontradende straffen die een lidstaat van de EU neemt, hebben natuurlijk maar effect als andere lidstaten gelijkaardige initiatieven nemen. Dergelijke situatie kan alleen maar bereikt worden als de EU zelf wetgeving produceert die de lidstaten aanzet om gelijkmatige sanctie te nemen bij inbreuken op Europese voorschriften. Niet-fiscale Europese voorschriften die de in-, uit- en doorvoer van goederen betreffen zouden daarom steeds en beter in lijn moeten zijn met de verplichtingen van het Uniedouanewetboek. Op die manier kan er minstens werk gemaakt worden van een minimumkader voor bestrafing.

h. Dit punt valt niet onder de bevoegdheid van de AAD&A.

Voorstel van Resolutie over de aanpak van de illegale handel in brousse vlees (ingediend door mevrouw Frieda Gijbels c.s.) – 1482/001

1. De AAD&A heeft zich in 2020 er toe geëngageerd haar medewerking te verlenen aan de uitvoering van de nieuwe Europese studie betreffende de illegale invoer van bushmeat en hierbij de nodige ondersteuning te bieden (project onder voorbehoud van goedkeuring door de Europese Unie).
2. Indien Europese voorstellen in dit kader zouden worden gelanceerd, zal de AAD&A de nodige initiatieven ondernemen teneinde aanspraak te kunnen maken op de beschikbare middelen.
3. De AAD&A zal actief meewerken aan een verdere optimalisatie van de reeds bestaande samenwerkingsprotocollen met de verschillende overheidsdiensten waaronder het FAVV en de FOD Volksgezondheid.
4. De AAD&A heeft ingevolge de Wet van 28 juli 1981 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten de bevoegdheid om overtredingen inzake CITES-wetgeving vast te stellen door middel van een Proces-verbaal van overtreding. De AAD&A heeft niet de mogelijkheid om bij de dagelijkse bagagecontroles DNA-testen uit te voeren op alle dierlijke producten die illegaal worden ingevoerd via de bagage teneinde na te gaan of de producten al dan niet onder de CITES-wetgeving vallen.
De AAD&A heeft in het kader van de bepalingen van Verordening (EU) 2019/2122 een controle- en stopfunctie voor vlees en bepaalde andere dierlijke producten die via de bagage van reizigers worden binnengebracht. Deze stopfunctie houdt in dat de verboden goederen in de bagage door de reizigers dienen te worden afgestaan voor vernietiging.

Er vanuit gaande dat de Algemene Administratie van de douane en accijnzen een belangrijke rol heeft bij het onderscheppen van illegaal binnengebracht goederen, heeft de AAD&A de intentie om haar wetgeving met betrekking tot bestraffing van de illegale handel te herzien. In het bijzonder wordt er gedacht aan aangepaste bestraffingsmechanismen voor de diverse vormen van illegale handel waarbij het niet gaat om fiscale fraude. Er zal m.a.w. gepoogd worden om allerlei Europese en nationale controle-, beperkings- of en verbodsmaatregelen uniform en specifiek te bestraffen als een inbreuk op de douanewetgeving.

5. Dit punt valt niet onder de bevoegdheid van de AAD&A.

6. De AAD&A voorziet in haar permanente opleiding ook een specifieke opleiding 'Bagagecontrole passagiers'. In deze opleiding wordt een onderdeel specifiek gewijd aan controle van levensmiddelen. Bovendien vormen de BACON- acties (gezamenlijke controles van de bagage van reizigers in de Belgische luchthavens tussen de douane, FAVV, FOD Volksgezondheid en FAGG) ook een praktische opleiding voor de douaneambtenaren met ondersteuning van de technische experts van de andere bevoegde diensten ter plaatse.

7. De AAD&A zal haar bijdrage leveren aan dit actiepunt in de Task Force door het ondersteunen van de door de bevoegde overheidsdiensten opgezette informatiecampagnes.

Reizigers kunnen ook informatie met betrekking tot de verbods- en beperkingsmaatregelen vinden op de website van de Algemene Administratie Douane en Accijnzen https://financien.belgium.be/nl/douane_accijnzen/particulieren/reizen

8. De AAD&A neemt actief deel aan de nationale Task Force ‘Sustainable Wildlife Trade’ waarbij een actieplan zal worden opgesteld voor de implementatie van de door de betrokken overheidsdiensten vastgelegde gezamenlijk strategisch doelstellingen.

Voorstel van aanvulling van Resolutie over de aanpak van de illegale handel in brousse vlees (ingediend door de heer Warmoes) – 1482/002

Dit punt valt niet onder de bevoegdheid van de AAD&A.

DAVID CLARINVAL

Ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME et de l'Agriculture,
des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique
Minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw,
Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing

Monsieur Patrick Dewael
Président de la commission
Environnement
Rue de Louvain, 48,
1008 Bruxelles

Bruxelles, le 4 janvier 2021,

Avis n° 1225 et 1482 - Propositions de résolution relatives à la problématique du commerce illégal de viande de brousse.

Monsieur le Président,

Vous trouverez ci-dessous la réponse à votre demande d'avis du 2 décembre 2020 concernant *les propositions de résolution relatives à la problématique du commerce illégal de viande de brousse* (doc. 1225 et 1482) déposée par les députées de Laveleye et Creemers (1225 – Ecolo-Groen) et par la députée Gijbels (1482 – N-VA).

Différentes autorités dont la Douane, l'AFSCA, l'AFMPS, le SPF Santé publique, Sécurité de la chaîne alimentaire et Environnement (Cellule CITES), sont impliqués lors des actions qui sont organisées en matière de contrôle d'importations illégales en Belgique. Ces actions sont orientées sur les denrées alimentaires, médicaments, cosmétiques, animaux vivants et des espèces de plantes et d'animaux protégées qui sont importés via des passagers qui entrent en Belgique en provenance de pays tiers. La viande de brousse fait partie des produits visés.

A côté des contrôles que la Douane effectue quotidiennement sur les bagages des voyageurs, des actions BACON (Bagage CONtrole) ont été effectuées dans les différents aéroports où des voyageurs entrent en provenance de pays tiers.

La collaboration déjà existante entre les différentes autorités citées ci-dessus, relevant des compétences de plusieurs ministres fédéraux, constitue déjà un premier plan d'action national visant à mettre fin au commerce illégal de viande sauvage.

Une Conférence interministérielle, élargie entre autre dans sa composition au ministre fédéral de l'Agriculture, s'est réunie pour aborder ce sujet en date du 24/09/2020. Elle a décidé de mettre en place une task force « *Sustainable Wildlife Trade* », dans une

Votre courrier du :

Vos références :

Nos références :
CAB CLARINVAL-RC

Annexe(s) :

Rue des Petits Carmes, 15, 1000 – Bruxelles
Karmelietenstraat, 15, 1000 – Brussel
info@clarinval.belgium.be | 02 277 69 79
Votre correspondant : romain.claes@clarinval.belgium.be | +32 474/57.27.37

perspective « *One World, One Health* ». Dans ce cadre, en tant que ministre de l'Agriculture, mes compétences se limitent au rôle de l'AFSCA, et plus particulièrement de l'Unité Nationale d'Enquête (UNE). Il me paraît néanmoins intéressant d'étudier les pistes d'amélioration de la collaboration entre les différentes autorités intervenantes représentées au sein de cette task force.

Actuellement, la situation budgétaire ne permet pas à l'AFSCA de fournir des ressources supplémentaires pour participer davantage à ce projet de plan national. L'AFSCA a cependant pu planifier la mise en place d'une campagne de sensibilisation et d'information des voyageurs et des acteurs concernés par le commerce illégal de viande de brousse.

Par ailleurs, je partage le point de vue selon lequel il est important d'insister pour que l'Union européenne prévoie les budgets nécessaires en faveur des États membres où se trouvent les aéroports considérés comme principales voies d'accès à l'Union européenne pour l'importation de viande de brousse, ainsi que d'animaux et de plantes protégés par la convention CITES, afin que ces États membres puissent gérer adéquatement la problématique de la viande de brousse.

En vous souhaitant bonne réception de la présente, je vous prie de croire, Monsieur le Président, chère Monsieur Dewael, à l'assurance de ma très haute considération.

**Le ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME et de l'Agriculture,
des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique**

**De minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw,
Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing**

David Clarinval

A l'attention de la Chambre des représentants de Belgique
Secrétariat des Commissions
Commission de l'Energie, de l'Environnement et du Climat

**Propositions de résolution relatives à la problématique de l'importation illégale
de viande de brousse**

Avis du pilote du dossier
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement

1. Contexte

La Direction générale Environnement du SPF Santé publique¹ est le département fédéral compétent pour agir en matière de biodiversité, au travers notamment de sa compétence liée à l'importation, l'exportation et le transit d'espèces non indigènes².

Cette compétence est essentielle en ce qu'elle permet de prévenir des impacts notables sur la biodiversité qui pourraient être générés au travers de la chaîne d'approvisionnement en faune et flore exotique. Cette prévention s'opère en considérant les risques et impacts, potentiels ou avérés, sur la biodiversité et la conservation des espèces sous un double angle : d'une part, en amont des importations dans les pays d'origine et d'autre part, en aval, sur la biodiversité européenne et indigène.

Essentiellement, cette compétence se traduit actuellement au niveau juridique par deux dossiers :

- La mise en œuvre de la Convention de Washington sur le commerce international des espèces de faune et de flore sauvages menacées d'extinction (CITES) et les règlements européens y relatifs ;
- Le règlement européen (UE) n ° 1143/2014 du Parlement européen et du Conseil du 22 octobre 2014 relatif à la prévention et à la gestion de l'introduction et de la propagation des espèces exotiques envahissantes.

¹ Service public fédéral Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement.

² Conformément à l'article 6, §1er, III, 2° de la loi spéciale du 8/8/1980 de réformes institutionnelles, est de compétence régionale conformément à l'article 39 de la Constitution : la protection et la conservation de la nature, **à l'exception de l'importation, de l'exportation et du transit des espèces végétales non indigènes, ainsi que des espèces animales non indigènes et de leurs dépouilles.**

Le contrôle à l'importation s'opère en contrôlant aux postes d'inspection frontaliers³ et aux bureaux des douanes :

- les animaux vivants et leurs produits dérivés comme la viande;
- les passagers venant de pays tiers à l'Union européenne.⁴

Le SPF Santé publique, service Inspection, n'a pas de bureaux aux ports et aéroports. Il opère néanmoins des contrôles sur base d'un accès réglementé par ces établissements. Un dispositif de contrôles aux frontières est concrètement mis en place avec le soutien de l'AFSCA et des douanes pour les espèces CITES et les espèces exotiques envahissantes, sur base de protocoles d'accord entre le SPF et ces autres institutions fédérales.

La DG Environnement du SPF Santé publique s'intéresse particulièrement à la viande de brousse dans la mesure où :

- l'importation en Belgique d'espèces protégées est interdite par la CITES, sauf respect de certaines conditions (comme l'importation de viande de crocodile venant des fermes d'élevage par exemple);
- des insectes vivants, potentiellement envahissants, peuvent transiter via ce type de colis vu la qualité sanitaire médiocre de la viande importée et son conditionnement;
- l'importation en Belgique pourrait propager des pathogènes affectant potentiellement la faune sauvage ; en cela, le contrôle à l'importation permet d'opérer un rôle d'interface préventif au regard de la santé de la faune sauvage indigène (compétence régionale) ;
- le prélèvement d'espèces dans les forêts tropicales peut conduire à une surexploitation de certaines populations d'animaux dont la survie pourrait être mise à risque (même celles non protégées actuellement par la CITES) et ainsi, perturber tout un écosystème.

C'est à ce titre que la DG Environnement du SPF Santé publique a commandité deux études scientifiques. La première a concerné l'identification des espèces provenant des saisies de viande à Zaventem. La deuxième a concerné l'identification de pathogènes et de bactéries provenant de ces mêmes saisies.

³ En Belgique, il y a sept postes d'inspection frontalier (PIF), situés dans les ports (Anvers, Zeebrugge, Gand) et aéroports belges (Zaventem, Ostende, Charleroi et Liège). Ils sont établis dans le cadre de la législation européenne sur la santé animale et visent à garantir un niveau de sécurité alimentaire élevé dans l'Union européenne.

⁴ Il faut également ajouter le contrôle aux échanges intra-communautaires au sein de l'Union européenne pour les espèces exotiques envahissantes.

2. L'approche One Health One World du SPF Santé publique

Une politique de santé efficace implique de prendre en compte l'ensemble des facteurs ayant un impact sur la santé humaine, la santé animale, la santé des plantes et la santé environnementale. L'approche One Health est l'approche de travail choisie par le SPF Santé publique, à l'instar d'organisations internationales comme l'Office international des Epizooties (OIE), l'Organisation des Nations unies pour l'alimentation et l'agriculture (FAO) ou encore l'Organisation mondiale de la Santé (OMS). Cette approche formalise les '12 Manhattan principles on One World, One Health' établis début des années 2000 à l'occasion d'un symposium organisé par l'ONG américaine Wildlife Conservation Society avec l'OMS, la FAO et l'OIE sur les mouvements existants et potentiels de maladies entre les humains, la population domestique animale et la faune sauvage⁵. Elle reflète la nécessité de prendre en considération l'interconnexion entre la perturbation des écosystèmes et l'émergence de nouvelles maladies animales ou zoonotiques. Elle part du constat qu'il est nécessaire de travailler de manière multidisciplinaire et trans-sectorielle, à l'interface des dimensions animale, végétale, humaine et environnementale de la Santé.

La Conférence de décembre 2019 'Dead or Alive : Towards a sustainable wildlife trade' a été organisée par la DG de l'Environnement du SPF Santé publique, avec l'appui scientifique de la plateforme belge de la biodiversité⁶. Elle se base sur l'approche One Health et s'interroge sur les conséquences ex situ et in situ du commerce des animaux exotiques en Belgique qu'il soit légal, illégal ou non réglementé. Vu le champ d'application très vaste de la matière, deux domaines ont été particulièrement mis en évidence : la viande de brousse et le commerce des reptiles et amphibiens.

Elle fait écho au principe 7 des 'Manhattan principles' : « **7. Reduce the demand for and better regulate the international live wildlife and bushmeat trade not only to protect wildlife populations but to lessen the risks of disease movement, cross-species transmission, and the development of novel pathogen-host relationships.** *The costs of this worldwide trade in terms of impacts on public health, agriculture and conservation are enormous, and the global community must address this trade as the real threat it is to global socioeconomic security* ».

⁵ http://www.wcs-ahead.org/manhattan_principles.html.

⁶ L'organe créé en vertu de l'accord de coopération du 22 janvier 2016 entre l'Etat fédéral, les Communautés et les Régions concernant le soutien au développement, à la mise en œuvre et la gestion de la Plateforme belge de la Biodiversité.

3. Les résultats de la conférence de décembre 2019

Outre le département du SPF santé publique compétent en matière de santé animale, l'AFSCA, les douanes, Sciensano, l'Institut royal des Sciences naturelles de Belgique, la Région flamande (département Bien-être animal), le WWF, le 'Antwerp Zoo Centre for Research and Conservation' et les Facultés vétérinaires de l'ULg et de l'UGent ont fait partie du comité préparatoire et scientifique de la conférence. Les études scientifiques et les discussions engrangées ont permis d'établir un travail d'analyse de la situation belge et de proposer des pistes de travail afin d'alimenter les discussions lors de conférence. Des recommandations ont été établies au terme de la conférence par la Plateforme belge de la biodiversité sous la forme de policy briefs⁷.

4. Le suivi de la conférence

Au niveau politique, l'autorité fédérale a affiché dès la fin de la conférence sa volonté pour continuer les réflexions afin de dégager des pistes d'action au niveau belge et au niveau européen.

Au niveau européen, la Belgique a lancé un appel en juin 2020 à la Commission européenne pour agir sur la problématique de l'importation illégale de viande sauvage⁸, étant donné que c'est la réglementation européenne en matière de santé animale qui est le point d'ancrage juridique principal du dossier. L'Autriche, le Danemark, la France, la Lituanie, le Luxembourg, le Portugal et l'Espagne se sont joints à cette initiative pour demander⁹ de renforcer l'action de l'Union européenne en la matière, notamment en obtenant plus de données sur les importations et la consommation de viande sauvage, les éventuelles connexions entre les trafics des Etats membres et en opérant une évaluation de l'efficacité des législations actuelles applicables'.

⁷ Disponibles sur le site de la conférence : <https://www.biodiversity.be/5051/>.

⁸ La Belgique a souhaité élargir la problématique de l'importation et la consommation de viande à toutes les espèces sauvages exotiques et pas seulement celles issues d'Afrique sub-saharienne (le plus souvent référencées comme 'viande de brousse').

⁹ Extrait du 'Call for a global approach to tackle wild meat trafficking at European level ' : (...) ' *The overall illegal importation and consumption of wild meat in the European Union is currently unknown. Data on introductory routes and connections between possible national traffics are currently missing. This lack of data is highly problematic as this traffic can have disastrous consequences on the conservation of wild populations and ecosystems in third countries as well as on the spread of possible diseases in the European Union.*

The illegal importation and consumption of wild meat must be an integral part of the approach taken by the European Union in its fight against wildlife trafficking. A thorough scientific investigation in the EU is necessary to assess the efficiency and enforcement of related European legislations and measures taken against this trafficking in a view of achieving its global commitment to halt biodiversity loss'.

Cet appel a été reflété dans le cadre des conclusions du Conseil Environnement d'octobre 2020 en matière de biodiversité¹⁰ : ' SUPPORTS the Commission's commitment to take steps to crack down on illegal wildlife (...); **CALLS ON Member States and the Commission to rapidly take appropriate measures aimed at monitoring, prosecuting and stopping the illegal importation of wildlife and wild meat at the EU's external borders**'.

Au niveau belge, l'autorité fédérale a proposé la mise sur pied d'une Task force nationale 'Sustainable Wildlife Trade' sous l'égide de la Conférence interministérielle de l'Environnement élargie (CIEE) notamment à la Santé humaine, la Santé animale, le Bien-être animal, les Douanes, l'Agriculture et la Recherche scientifique. L'Etat fédéral, les Régions et les Communautés ont créé cette Task Force fin septembre 2020 sous le pilotage de la DG Environnement du SPF Santé publique. Son mandat est de deux ordres :

- 1) Pour début 2021, proposer à la CIEE des objectifs stratégiques communs afin d'assurer au niveau belge un commerce durable des espèces animales exotiques, vivantes ou mortes dont la viande sauvage;
- 2) Pour septembre 2021, proposer un plan d'action sur base des objectifs stratégiques communs qui auront été décidés par la CIEE conformément au point 1).

5. Travaux actuels de la Task Force au regard des propositions de résolutions

Actuellement, un mandat ministériel existe pour discuter d'objectifs communs pouvant permettre l'élaboration d'une démarche cohérente et inclusive sur le commerce des espèces animales exotiques, dont la viande sauvage.

Les recommandations de la conférence de 2019 ainsi que les propositions de résolutions actuellement pendantes devant la Commission de l'Energie, de l'Environnement et du Climat de la Chambre des représentants sont des éléments de travail importants qui sont pris en compte dans les discussions de la Task Force.

En ce qui concerne particulièrement la viande sauvage, il existe actuellement un consensus dans le cadre des discussions d'experts pour demander de donner plus de visibilité politique à cette problématique particulière. Le contexte actuel de la pandémie de la Covid-19 a le mérite d'avoir attiré une attention spécifique sur une problématique jugée jusqu'alors comme ressortissant quasi-exclusivement à la sphère de la protection de la biodiversité.

¹⁰ Brussels, 16 October 2020 (OR. en) -11829/20. Conclusions on Biodiversity - the need for urgent action.

Au niveau belge, trois axes de travail sont à considérer en matière d'importation illégale de viande sauvage, comme le reflète par ailleurs à juste titre les propositions de résolutions.

-Le premier axe de travail est d'arriver à mettre sur pied un système de contrôles robuste qui permette la mise en place d'un système de biosécurité de haut-niveau aux frontières. En interceptant de manière augmentée et régulière les importations illégales de viande, les risques pour la santé animale, la santé humaine et la santé environnementale en seront diminués proportionnellement. Pour ce faire, il est fondamental d'avoir une équipe disponible soutenue par des moyens financiers et scientifiques spécifiquement alloués à la problématique. Ensuite, il convient d'encadrer les contrôles avec des législations adaptées, cohérentes et qui se soutiennent mutuellement. In fine, un partage clair des responsabilités entre toutes les institutions responsables des contrôles doit être opéré afin d'avoir des procédures administratives, basées sur des analyses de risques, qui peuvent être facilement et rapidement mises en place.

Ce système transversal permettrait de générer plus de données sur le commerce de viande illégales, dont de viande sauvage pour lesquelles seules des estimations sont actuellement disponibles. Ces données sont essentielles pour déterminer les risques générés par ce trafic illégal pour la Belgique et permettront ainsi de mettre sur pied une politique publique adaptée.

Cette action pourrait se traduire notamment par les éléments suivants au niveau des ports et aéroports :

- Continuer à investiguer le phénomène de l'importation illégale de viande sauvage afin de peaufiner les estimations connues, les voies d'accès, les liens avec d'autres aéroports belges (notamment ceux qui opèrent surtout au niveau des cargos), les liens avec la vente et la consommation sur le territoire ;
- Avoir une équipe de contrôles adéquate, c'est-à-dire dotée des moyens humains, financiers et scientifiques nécessaires ;
- Déterminer un partage des responsabilités clair entre les autorités de contrôles : les douanes, l'AFSCA et le service inspection 'Espèces' du SPF Santé publique ;
- Définir une collaboration de terrain au niveau national mais aussi européen et un échange d'expertise constant (comme des formations) ;
- Renforcer les contrôles des passagers, notamment ceux qui ne sont pas planifiés à l'avance dans le cadre des opérations BACON (Bagage control) ;
- Confirmer la participation de la Belgique à un projet du Parlement européen sur les importations illégales de viande sauvage vers et au sein de l'Union européenne (sous réserve de son approbation dans le cadre du budget 2021 de l'Union européenne).

-Le deuxième axe de travail est de s'interroger sur la politique criminelle à mener lorsque des colis de viandes domestiques et de viandes sauvages sont importés de manière illégale. Comme pointé par les propositions de résolutions, il n'y a actuellement aucune mesure appliquée à l'égard des contrevenants, qu'elle soit dissuasive (avertissement) ou répressive (sanction pénale ou administrative). La législation européenne de référence en matière de santé animale est silencieuse à cet égard et est sans doute à l'origine de cette absence de politique criminelle au niveau national. Au niveau de la conservation de la nature, seule la législation sur les espèces protégées permet une poursuite pénale ou administrative en cas d'infraction. Plusieurs procès-verbaux ont été dressés ces dernières années pour des importations illégales de viande d'espèces protégées (CITES) mais ce type de constat n'est pas fréquent car cela suppose, le plus souvent, une identification génétique préalable.

A ce titre, le défi d'un point de vue de la protection de la biodiversité est que la problématique de l'importation de viande sauvage illégale, dont d'espèces protégées internationalement, doit s'intégrer dans un système spécifique de santé animale pour lequel la distinction entre types de viande n'a pas d'importance (domestique ou sauvage). Toute viande ne respectant pas la législation et qui est interceptée aux frontières est en effet de facto considérée comme illégale et dès lors, détruite. L'absence d'identification génétique ne permet dès lors pas de dresser des pv d'infractions et de déterminer le rôle éventuel de la Belgique dans le trafic de certaines espèces animales protégées. Partant, la Belgique peut ne pas être en mesure de respecter certains de ses engagements internationaux dans le cadre de la conservation de la nature.

Il serait donc approprié de mettre sur pied un mécanisme de contrôles où les intérêts de conservation de la nature in situ et ex situ, de la santé animale et de la santé humaine sont pris conjointement en considération par l'ensemble des acteurs et à un même niveau d'importance, conformément au principe 'One Health'.

Afin de réaliser cet axe de travail, il conviendrait d'agir essentiellement sur deux volets :

- Avoir un arsenal juridique complet et efficient au niveau national et européen, en ce compris l'application systématique de mesures dissuasives et répressives en cas d'infraction. Il est à noter que si la Belgique s'engage dans une voie nouvelle plus répressive lors des contrôles d'importation de viande illégale, il sera sans doute nécessaire de former spécifiquement les agents de contrôle à ces nouvelles mesures.
- Sensibiliser le parquet à poursuivre au pénal les cas les plus graves ou les récidives.

-Enfin, un troisième axe doit être établi comme mesure complémentaire à la mise sur pied d'un système robuste de contrôle et à la mise en place d'une politique dissuasive et répressive en cas d'infractions. Il concerne la nécessité de mettre en place une politique de sensibilisation des voyageurs et des consommateurs à la problématique de l'importation de viande sauvage illégale et des risques posés par celle-ci.

Sensibiliser les personnes est nécessaire pour soutenir la politique dans son ensemble. Comme repris dans les projets de résolution, l'appui du secteur privé, dont aérien, est nécessaire à cet égard. Il existe plusieurs initiatives dans différents pays qui permettent d'attirer l'attention du passager avant le check-in ou de l'embarquement. Celles-ci pourraient être testées au niveau belge.

Une politique de sensibilisation fait l'objet d'un consensus entre experts de la Task Force 'Sustainable Wildlife Trade'. Ainsi, dans le contexte sanitaire actuel, la DG Environnement du SPF Santé publique a marqué, fin décembre 2020, son soutien au projet de l'Institut royal des Sciences naturelles de Belgique de mener à l'aéroport de Zaventem une campagne de sensibilisation des passagers à la problématique de la viande de brousse. Cette campagne devrait être organisée courant 2021 avec la collaboration de l'aéroport.

Maud Istasse
 Pilote de la TF nationale 'Sustainable Wildlife Trade'
 Coordinateur de la conférence 'Dead or Alive – Towards a sustainable wildlife trade' (Bruxelles, Décembre 2019)

04/01/2021
 DG Environnement
 SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement
maud.istasse@health.fgov.be

Ter attentie van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers
Commissiesecretariaat
Commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat

**Ontwerpresoluties met betrekking tot het probleem van
de illegale invoer van bushmeat**

**Advies van de dossierbeheerder
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen & Leefmilieu**

1. Situering

Het Directoraat-generaal Leefmilieu van de FOD Volksgezondheid¹ is het federale departement dat kan optreden op het vlak van biodiversiteit, met name via zijn bevoegdheid inzake de invoer, de uitvoer en de doorvoer van uitheemse soorten².

Deze bevoegdheid is van essentieel belang omdat ze het mogelijk maakt te voorkomen dat er via de toeleveringsketen van exotische fauna en flora significante effecten op de biodiversiteit optreden. Deze preventie wordt uitgevoerd door de potentiële of bewezen risico's en gevolgen voor de biodiversiteit en het behoud van soorten vanuit een dubbele invalshoek te bekijken: enerzijds voorafgaand aan de invoer in de landen van herkomst en anderzijds in een later stadium wat betreft de Europese en inheemse biodiversiteit.

Deze bevoegdheid wordt op juridisch niveau momenteel hoofdzakelijk in twee dossiers weerspiegeld:

- de invoering van het Verdrag van Washington betreffende de internationale handel in bedreigde dier- en plantensoorten (CITES) en de Europese verordeningen in dat verband;
- de Europese verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten.

¹ Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

² Overeenkomstig artikel 6, § 1, III, 2° van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 zijn in overeenstemming met artikel 39 van de Grondwet de gewestelijke overheden bevoegd voor de natuurbescherming en het natuurbehoud, met uitzondering van de in-, uit- en doorvoer van uitheemse plantensoorten evenals van uitheemse diersoorten en hun krengen.

De invoercontrole wordt uitgevoerd door middel van controles in de grensinspectieposten³ en de douanekantoren:

- op levende dieren en hun bijproducten zoals vlees;
- op passagiers uit landen buiten de Europese Unie.⁴

De FOD Volksgezondheid, dienst Inspectie, heeft geen kantoren in de havens en op de luchthavens. De dienst voert niettemin controles uit op basis van een door die instellingen gereguleerde toegang. In de praktijk werd met de steun van het FAVV en de douane een systeem van grenscontroles opgezet voor de CITES-soorten en de invasieve exotische soorten, op basis van protocolakkoorden tussen de FOD en deze andere federale instellingen.

Het DG Leefmilieu van de FOD Volksgezondheid is bijzonder geïnteresseerd in bushmeat om de volgende redenen:

- de invoer in België van beschermde soorten is door CITES verboden, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zoals de invoer van krokodillenvlees afkomstig uit fokkerijen);
- potentieel invasieve levende insecten kunnen via dit soort pakketten worden binnengebracht, gelet op de lage hygiënische kwaliteit van het ingevoerde vlees en de verpakking ervan;
- de invoer in België zou ziekteverwekkers kunnen verspreiden die de wilde fauna kunnen aantasten; in dit opzicht biedt invoercontrole een preventieve interface met betrekking tot de gezondheid van de inheemse wilde fauna (gewestelijke bevoegdheid);
- het wegnemen van soorten uit tropische bossen kan leiden tot overexploitatie van bepaalde diersoorten waarvan het voortbestaan bijgevolg in gevaar zou kunnen komen (zelfs soorten die momenteel niet door CITES worden beschermd) en kan zo een volledig ecosysteem verstoren.

Om die reden heeft het DG Leefmilieu van de FOD Volksgezondheid twee wetenschappelijke studies laten uitvoeren. De eerste betrof de identificatie van de soorten afkomstig van in beslag genomen vlees in Zaventem. De tweede betrof de identificatie van ziekteverwekkers en bacteriën uit diezelfde inbeslagnames.

³In België zijn er zeven grensinspectieposten (GIP), gelegen in de Belgische havens (Antwerpen, Zeebrugge, Gent) en op de Belgische luchthavens (Zaventem, Oostende, Charleroi en Luik). Zij zijn opgericht in het kader van de Europese wetgeving inzake diergezondheid en hebben tot doel een hoog niveau van voedselveiligheid in de Europese Unie te waarborgen.

⁴Daarbij komt nog de controle op de intracommunautaire handel binnen de Europese Unie voor invasieve exotische soorten.

2. De One Health One World-aanpak van de FOD Volksgezondheid

Een efficiënt gezondheidsbeleid houdt in dat rekening wordt gehouden met alle factoren die van invloed zijn op de gezondheid van mensen, van dieren, van planten en van het leefmilieu. De One Health-aanpak is de werkbenadering waarvoor de FOD Volksgezondheid heeft gekozen, naar het voorbeeld van internationale organisaties zoals het 'Office International des Epizooties' (OIE), de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Deze benadering formaliseert de '12 Manhattan principes on One World, One Health' die in het begin van de jaren 2000 werden opgesteld tijdens een symposium dat de Amerikaanse ngo 'Wildlife Conservation Society' samen met de WHO, de FAO en het OIE organiseerde over bestaande en potentiële bewegingen van ziekten tussen mensen, huisdieren en de wilde fauna⁵. Ze weerspiegelt de noodzaak om rekening te houden met de samenhang tussen de versterking van de ecosystemen en het ontstaan van nieuwe dier- of zoönotische ziekten. Ze is gebaseerd op de vaststelling dat het noodzakelijk is om op een multidisciplinaire en transsectorale manier te werken, op het raakvlak van de dierlijke, plantaardige, menselijke en milieudimensies van de gezondheid.

De conferentie 'Dead or Alive: Towards a sustainable wildlife trade' van december 2019 werd georganiseerd door het DG Leefmilieu van de FOD Volksgezondheid, met de wetenschappelijke steun van het Belgisch Biodiversiteitsplatform⁶. Ze gaat uit van de One Health-aanpak en onderzoekt de gevolgen ex situ en in situ van de handel in exotische dieren in België, of die nu legaal, illegaal of ongereguleerd is. Gezien het zeer ruime toepassingsgebied van de kwestie werden met name twee gebieden in het bijzonder belicht: bushmeat en de handel in reptielen en amfibieën.

Het weerspiegelt principe 7 van de 'Manhattan principles': "**7.Reduce the demand for and better regulate the international live wildlife and bushmeat trade not only to protect wildlife populations but to lessen the risks of disease movement, cross-species transmission, and the development of novel pathogen-host relationships.** *The costs of this worldwide trade in terms of impacts on public health, agriculture and conservation are enormous, and the global community must address this trade as the real threat it is to global socioeconomic security.*"

⁵ http://www.wcs-ahead.org/manhattan_principles.html.

⁶ Het orgaan opgericht krachtens het samenwerkingsakkoord van 22 januari 2016 tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten over de steun aan de ontwikkeling, de uitvoering en het beheer van het Belgisch Biodiversiteitsplatform.

3. De resultaten van de conferentie van december 2019

Naast de FOD Volksgezondheid, bevoegd voor de diergezondheid, maakten ook het FAVV, de douane, Sciensano, het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, het Vlaams Gewest (departement Dierenwelzijn), het WWF, het 'Antwerp Zoo Centre for Research and Conservation' en de faculteiten diergeneeskunde van de ULg en de UGent deel uit van het voorbereidend en wetenschappelijk comité van de conferentie. De wetenschappelijke studies en de discussies hebben het mogelijk gemaakt om een analyse van de Belgische situatie te maken en werkpistes voor te stellen als input voor de discussies op de conferentie. Op het einde van de conferentie werden aanbevelingen opgesteld door het Belgisch Biodiversiteitsplatform in de vorm van policy briefs⁷.

4. Follow-up van de conferentie

Op politiek vlak heeft de federale overheid zich bereid getoond om meteen na afloop van de conferentie de denkoefeningen voort te zetten om actiegebieden te vinden op Belgisch en Europees niveau.

Op Europees niveau heeft België in juni 2020 een oproep gedaan aan de Europese Commissie om actie te ondernemen tegen het probleem van de illegale invoer van vlees van wilde dieren⁸, aangezien de Europese regelgeving op het gebied van de diergezondheid de belangrijkste juridische verankering van het dossier vormt. Oostenrijk, Denemarken, Frankrijk, Litouwen, Luxemburg, Portugal en Spanje hebben zich bij dit initiatief aangesloten om aan te dringen⁹ op meer actie van de Europese Unie op dit gebied, met name door het verkrijgen van meer gegevens over de invoer en de consumptie van vlees van wilde dieren en over mogelijke verbanden tussen het verkeer van de lidstaten en door het maken van een beoordeling van de doeltreffendheid van de huidige toepasselijke wetgevingen.

⁷ Beschikbaar op de website van de conferentie: <https://www.biodiversity.be/5051/>.

⁸ België wenste de problematiek van de invoer en consumptie van vlees uit te breiden tot alle exotische wilde diersoorten en niet alleen tot die uit Sub-Saharisch Afrika (meestal 'bushmeat' genoemd).

⁹ Uittreksel uit de 'Call for a global approach to tackle wild meat trafficking at European level': (...) "*The overall illegal importation and consumption of wild meat in the European Union is currently unknown. Data on introductory routes and connections between possible national traffics are currently missing. This lack of data is highly problematic as this traffic can have disastrous consequences on the conservation of wild populations and ecosystems in third countries as well as on the spread of possible diseases in the European Union.*

The illegal importation and consumption of wild meat must be an integral part of the approach taken by the European Union in its fight against wildlife trafficking. A thorough scientific investigation in the EU is necessary to assess the efficiency and enforcement of related European legislations and measures taken against this trafficking in a view of achieving its global commitment to halt biodiversity loss."

Deze oproep werd weergegeven in het kader van de conclusies van de Milieuraad van oktober 2020 op het vlak van biodiversiteit¹⁰: "SUPPORTS the Commission's commitment to take steps to crack down on illegal wildlife (...); **CALLS ON Member States and the Commission to rapidly take appropriate measures aimed at monitoring, prosecuting and stopping the illegal importation of wildlife and wild meat at the EU's external borders.**"

Op Belgisch niveau stelde de federale overheid de oprichting voor van een nationale taskforce 'Sustainable Wildlife Trade' onder auspiciën van de Interministeriële Conferentie Leefmilieu (ICL), uitgebreid tot menselijke gezondheid, dierengezondheid, dierenwelzijn, douane, landbouw en wetenschappelijk onderzoek. De federale staat, de gewesten en de gemeenschappen hebben deze taskforce eind september 2020 opgericht onder leiding van het DG Leefmilieu van de FOD Volksgezondheid. De taskforce heeft een tweeledig mandaat:

- 1) tegen begin 2021 aan de uitgebreide ICL gemeenschappelijke strategische doelstellingen voorstellen om op Belgisch niveau een duurzame handel in levende of dode exotische diersoorten, met inbegrip van vlees van wilde dieren, te waarborgen;
- 2) tegen september 2021 een actieplan voorstellen op basis van de gemeenschappelijke strategische doelstellingen die de uitgebreide ICL overeenkomstig punt 1) heeft vastgesteld.

5. Huidige werkzaamheden van de taskforce met betrekking tot ontwerpresoluties

Momenteel bestaat er een ministerieel mandaat om gemeenschappelijke doelstellingen te bespreken die de ontwikkeling van een coherente en inclusieve aanpak van de handel in exotische diersoorten, met inbegrip van vlees van wilde dieren, mogelijk zouden kunnen maken.

De aanbevelingen van de conferentie van 2019 en de ontwerpresoluties die momenteel bij de Commissie Energie, Leefmilieu en Klimaat van het Kamer van Volksvertegenwoordigers in behandeling zijn, zijn belangrijke werkelementen die in de besprekingen van de taskforce in aanmerking worden genomen.

Met name wat betreft vlees van wilde dieren bestaat er momenteel een consensus in de besprekingen tussen experts om te pleiten voor meer politieke zichtbaarheid van dit specifieke probleem. De huidige context van de COVID-19-pandemie heeft de verdienste dat er bijzondere aandacht werd gevestigd op een kwestie die tot nu toe bijna uitsluitend

¹⁰ Brussel, 16 oktober 2020 (OR. en) -11829/20. Conclusions on Biodiversity - the need for urgent action.

werd beschouwd als een probleem op het gebied van de bescherming van de biodiversiteit.

Op Belgisch niveau kunnen we drie actielijnen in overweging nemen met betrekking tot de illegale invoer van vlees van wilde dieren, zoals ook terecht wordt weerspiegeld in de ontwerpresoluties.

- De eerste actielijn is te komen tot het opzetten van een robuust controlesysteem dat de implementatie van een bioveiligheidssysteem op hoog niveau aan de grenzen mogelijk maakt. Een grotere en regelmatige onderschepping van illegale vleesinvoer zal de risico's voor de gezondheid van dieren, mensen en het leefmilieu naar evenredigheid verminderen. Hiervoor is het van essentieel belang te kunnen beschikken over een team dat wordt ondersteund door financiële en wetenschappelijke middelen die specifiek zijn toegewezen aan de problematiek. Ten tweede moeten de controles worden omkaderd door passende, coherente wetgevingen die elkaar wederzijds ondersteunen. Tot slot moet er een duidelijke verdeling van de verantwoordelijkheden zijn tussen alle instellingen die instaan voor de controles, om te kunnen beschikken over op risicoanalyses gebaseerde administratieve procedures die gemakkelijk en snel kunnen worden ingevoerd.

Dit transversale systeem zou het mogelijk maken om meer gegevens te genereren over de handel in illegaal vlees, met inbegrip van vlees van wilde dieren, waarvoor momenteel alleen schattingen beschikbaar zijn. Deze gegevens zijn essentieel voor het bepalen van de risico's die deze illegale handel met zich meebrengt voor België en zullen het dus mogelijk maken om een passend overheidsbeleid te ontwikkelen.

Deze actie zou het volgende kunnen omvatten op het niveau van de havens en luchthavens:

- het fenomeen van de illegale invoer van vlees van wilde dieren, de toegangswegen, de verbindingen met andere Belgische luchthavens (vooral die welke hoofdzakelijk op vrachtverkeer zijn toegespitst), de banden met de verkoop en de consumptie op het grondgebied blijven onderzoeken om de bestaande ramingen te verfijnen;
- beschikken over een adequaat controleteam, d.w.z. uitgerust met de nodige menselijke, financiële en wetenschappelijke middelen;
- een duidelijke verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de controleinstanties bepalen: de douane, het FAVV en de inspectiedienst 'Soorten' van de FOD Volksgezondheid;
- een samenwerking op het terrein vaststellen op nationaal maar ook op Europees niveau, evenals een constante uitwisseling van expertise (bv. opleidingen);
- de passagierscontroles versterken, vooral de niet op voorhand geplande controles in het kader van de BACON (bagage control);

- de deelname van België bevestigen aan een project van het Europees Parlement over de illegale invoer van vlees van wilde dieren naar en binnen de Europese Unie (onder voorbehoud van de goedkeuring ervan in het kader van de EU-begroting voor 2021).

- De tweede actielijn bestaat in nadenken over het strafrechtelijk beleid dat moet worden gevolgd wanneer pakketten van vlees van gedomesticeerde en wilde dieren illegaal worden ingevoerd. Zoals in de ontwerp-resoluties wordt aangegeven, worden er momenteel geen maatregelen toegepast op overtreders, noch ontradend (waarschuwing), noch repressief (strafrechtelijke of administratieve straf). De Europese referentiewetgeving inzake diergezondheid zwijgt in dit opzicht en ligt ongetwijfeld aan de basis van dit gebrek aan strafrechtelijk beleid op nationaal niveau. Op het gebied van natuurbehoud maakt alleen de wetgeving inzake beschermde soorten een strafrechtelijke of administratieve vervolging bij overtredingen mogelijk. De afgelopen jaren zijn er verschillende processen-verbaal opgesteld over de illegale invoer van vlees van beschermde diersoorten (CITES), maar dit soort vaststellingen komt niet vaak voor, omdat er meestal een voorafgaande genetische identificatie voor nodig is.

De uitdaging vanuit het oogpunt van de bescherming van de biodiversiteit is dan ook dat de kwestie van de invoer van illegaal vlees van wilde dieren, met inbegrip van vlees van internationaal beschermde soorten, moet worden geïntegreerd in een specifiek diergezondheidssysteem waarvoor het onderscheid tussen soorten vlees (gedomesticeerd of wild) niet relevant is. Vlees dat niet in overeenstemming is met de wetgeving en dat aan de grenzen wordt onderschept, wordt de facto als illegaal beschouwd en wordt dus vernietigd. Het ontbreken van genetische identificatie maakt het dus niet mogelijk om processen-verbaal van overtredingen op te stellen en te bepalen welke rol België eventueel heeft gespeeld in de handel in bepaalde beschermde diersoorten. Als gevolg daarvan is het mogelijk dat België er niet in slaagt sommige van zijn internationale verplichtingen op het gebied van natuurbehoud na te komen.

Daarom zou het passend zijn een controlemechanisme op te zetten waarbij de belangen van het natuurbehoud in situ en ex situ, de gezondheid van mens en dier door alle actoren gezamenlijk en op hetzelfde niveau van belang in aanmerking worden genomen, overeenkomstig het beginsel 'One Health'.

Om dit te bereiken, moet er hoofdzakelijk op twee fronten worden opgetreden:

- Beschikken over een alomvattend en efficiënt juridisch arsenaal op nationaal en Europees niveau, met inbegrip van de systematische toepassing van ontradende en repressieve maatregelen in geval van overtredingen. Merk op dat als België een nieuwe, meer repressieve aanpak van de controles op de invoer van illegaal vlees hanteert, het ongetwijfeld nodig zal zijn om de controleurs een specifieke opleiding inzake deze nieuwe maatregelen te bieden.

- Het Openbaar Ministerie sensibiliseren om de ernstigste gevallen of recidive te vervolgen.

- Ten slotte moet een derde actielijn worden uitgewerkt als aanvulling op de implementatie van een krachtig controlesysteem en de invoering van een ontradend en repressief beleid bij overtredingen. Het gaat erom dat er een beleid moet komen om reizigers en consumenten bewust te maken van de problemen en risico's die de invoer van illegaal vlees van wilde dieren met zich meebrengt.

Bewustmaking is noodzakelijk om het beleid in zijn geheel te ondersteunen. Zoals in de ontwerp-resoluties is vermeld, is er in dat verband nood aan steun van de particuliere sector, onder meer de luchthavensector. Er zijn verschillende initiatieven in verschillende landen om de aandacht van de passagier te trekken vóór het inchecken of het instappen. Deze zouden op Belgisch niveau kunnen worden uitgetest.

Experts van de taskforce 'Sustainable Wildlife Trade' hebben consensus bereikt over een bewustmakingsbeleid. Zo heeft het DG Leefmilieu van de FOD Volksgezondheid eind december 2020, tegen de achtergrond van de huidige gezondheidscrisis, zijn steun uitgesproken voor het project van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen om op de luchthaven van Zaventem een campagne te voeren om de passagiers bewust te maken van de bushmeat-problematiek. Deze campagne zou in de loop van 2021 moeten worden georganiseerd in samenwerking met de luchthaven.

Maud Istasse
Beheerder van de nationale TF 'Sustainable Wildlife Trade'
Coördinator van de conferentie 'Dead or Alive – Towards a sustainable wildlife trade'
(Brussel, december 2019)

04.01.2021
DG Leefmilieu
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
maud.istasse@health.fgov.be

**Federaal Agentschap
voor de Veiligheid
van de Voedselketen**

Controlebeleid
Directie Diergezondheid
en Veiligheid van de
Dierlijke Producten

AC-Kruidtuin
Food Safety Center
Kruidtuinlaan 55
1000 Brussel
Tel 02 211 82 11
Fax 02 211 86 30

www.favv.be
S2.pccb@favv.be

ON 0267.387.230

Correspondent :	Myriam Logeot			
Toestelnummer :	02/211 85 89			
E-mail :	myriam.logeot@favv-afscs.be			
Uw brief van	Uw kenmerk	Ons Kenmerk	Bijlagen	Datum (¹)
		PCCB/S2/MLT/ 1665612		
Betreft :	Adviesaanvraag betreffende 3 Resoluties van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers over illegale handel in vlees van wilde dieren			

Geachte Commissievoorzitter, heer Dewael,

Wij zijn ons reeds bewust van de problematiek aangaande de illegale import van vlees en vleesproducten, inclusief bushmeat, via de persoonlijke bagage van passagiers. Het invoeren van vlees en vleesproducten, ongeacht de herkomst van het vlees - gedomesticeerd of wild - , vanuit landen buiten Europa door reizigers is verboden omdat dit ernstige gezondheidsrisico's met zich kan meebrengen. Het definitieve onderscheid maken tussen vlees en specifiek bushmeat is trouwens enkel mogelijk op basis van een DNA-analyse. Het is wel wettelijk toegelaten om aan de Grens Controle Posten (GCP's) zendingen aan te bieden van vlees en vleesproducten, afkomstig van diersoorten (ook gekweekt wild) waarvoor handel is toegestaan, en op voorwaarde dat deze producten uit erkende bedrijven komen in derde landen die opgelijst zijn door de Europese Commissie en vergezeld zijn van een certificaat dat veilige handel garandeert.

Naar aanleiding van verschillende berichtgevingen over de illegale import van vlees via de persoonlijke bagage van passagiers op de luchthavens in België heeft het FAVV reeds in 2012 in samenwerking met de Douane, het Federaal Agentschap voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten (FAGG) en de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu versterkte controles gelanceerd van reizigersbagages in de luchthavens, eerst op deze van Zaventem, later ook op de luchthavens van Charleroi (Gosselies), Oostende en Bierse. Het betreft controles (en inbeslagnames) op de naleving door de passagiers van de regels m.b.t. de invoer van dieren en dierlijke producten (inclusief vlees), planten en plantaardige producten,

Onze opdracht is te waken
over de veiligheid van de
voedselketen en de kwaliteit van
ons voedsel, ter bescherming van
de gezondheid van
mens, dier en plant.

.be

inclusief beschermde dier- en plantensoorten in het kader van de CITES reglementering. Bij de start werd de actie "EBOLA-actie" genoemd, en later in 2015 werd deze omgedoopt tot "actie BACON" (BAGage CONTroles"). De acties worden nog steeds jaarlijks georganiseerd op alle luchthavens, met tussen de 30 à 40 acties per jaar. Enkel dit jaar waren de acties zeer beperkt omwille van Covid-19.

Daarnaast zal de communicatiedienst van het FAVV in samenwerking met de dienst import een informatiecampagne starten met als doel de reizigers en betrokken actoren (zoals bijvoorbeeld reisagentschappen) in te lichten over welke producten, die vallen onder de bevoegdheid van het FAVV, in de bagage meegenomen kunnen worden. Via deze sensibiliseringsactie wenst het FAVV illegale invoer van dieren, planten, dierlijke en plantaardige producten terug te dringen. Dit project zal van start gaan eens het commercieel luchtverkeer genormaliseerd zal zijn. Vorig jaar werd in de zomer een persbericht uitgestuurd om het groot publiek bewust te maken van de regels en de gevaren: <http://www.favv-afsca.fgov.be/professionelen/publicaties/pers/2019/2019-12-13.asp>. Meer informatie is ook beschikbaar via volgende link: <http://www.favv-afsca.fgov.be/consumenten/dagelijksleven/opreis/>.

Het FAVV, met name de dienst import, heeft ook actief deelgenomen aan het symposium « Dead or alive : towards a sustainable wildlife trade » dat georganiseerd werd in december 2019 op initiatief van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Hierbij heeft de FAVV-expert in de materie samen met de douane een presentatie gegeven over de controles op de illegale import van vlees en vleesproducten in België via de luchthavens.

U vindt hieronder ons standpunt betreffende de 3 voorstellen van Resoluties :

1. Voorstel van Resolutie betreffende de regulering van de handel in vlees van wilde dieren (ingediend door de dames Séverine de Laveleye en Barbara Creemers c.s.)

Naar aanleiding van aanbevelingen in de « Policy briefs » als follow-up van de conferentie 'Dead or alive : Towards a sustainable wildlife trade' (2019) werd er tijdens de Interministeriële Conferentie van Leefmilieu (ICL) op 24 september 2020 besloten om een nationale Task Force 'Sustainable Wildlife Trade' op te richten met een « One World One Health »-perspectief op de handel en de handel in uitheemse diersoorten in België, met inbegrip van het specifieke probleem van bushmeat (dit ICL werd uitgebreid tot de Ministers bevoegd voor Volksgezondheid, Dierenwelzijn en Wetenschapsbeleid en tot de federale Ministers bevoegd voor Landbouw, Binnenlandse Zaken, Financiën, Justitie, Economie en Buitenlandse Zaken).

Maud Istasse van FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu werd aangeduid als coördinator van de taskforce. Naast de diensten CITES, leefmilieu, internationale zaken van het FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu zijn de andere deelnemende organisaties : de diensten dierenwelzijn van de drie Gewesten, het FAVV, de douane, het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen en wetenschappelijke experts die de Franstalige en Duitstalige Gemeenschappen vertegenwoordigen (waaronder de Universiteit diergeneeskunde van Luik).

Het is noodzakelijk gebleken om een geharmoniseerd algemeen beleid te ontwikkelen op basis van een integrerende en multidisciplinaire aanpak voor de problematiek aangaande de illegale import van exotische dieren en hun afgeleide producten, inclusief bushmeat. Een eerste opdracht voor de taskforce is het ontwikkelen van gemeenschappelijke beleidsprioriteiten. Later moet er een eerste ontwerpplan opgesteld worden voor de implementatie van de verschillende acties. De eerste vergaderingen van de taskforce hebben reeds eind oktober plaatsgevonden.

Van de punten voorgesteld door de dames Séverine de Laveleye en Barbara Creemers zijn de volgende punten, waarvoor het FAVV bevoegd is, opgenomen in het actieplan van de Task Force :

- Punt a : Dit punt ligt buiten de bevoegdheid van het FAVV.
- Punt b : Er zal eerst een evaluatie gebeuren van de huidige bezetting en de middelen op de verschillende inspectieposten (in de luchthavens) met het oog op een zo efficiënt mogelijke controle op de illegale import van exotische dieren en hun afgeleide producten, inclusief vlees. Het is belangrijk om hierbij te benadrukken dat de controle van reizigers en hun bagage een bevoegdheid is van de douane, terwijl het FAVV de commerciële invoer in de grenscontrolepost controleert.
- Punten c tot e : Deze punten liggen buiten de bevoegdheid van het FAVV.
- Punt f : Het FAVV vindt de bewustmaking van de reizigers voor de gevaren van de illegale import van vlees voor de gezondheid van mens en dier belangrijk en zal dus ook zijn bijdrage leveren aan dit actiepunt van de taskforce. In dit kader plant de communicatiedienst van het FAVV in samenwerking met de dienst import een informatiecampagne om reizigers te informeren over de regels en de risico's (zie hoger).
- Punt g : Het FAVV zal actief meewerken aan het aanvullen van de federale wetgeving betreffende sancties voorzien voor illegale invoerders van vlees zodat deze op een efficiëntere wijze kunnen aangepakt worden.
- Punt h : Dit punt valt buiten de bevoegdheid van het FAVV.

2. Voorstel van Resolutie over de aanpak van de illegale handel in brousse vlees
(ingediend door mevrouw Frieda Gijbels c.s.)

Van de punten die voorgesteld worden door mevrouw Frieda Gijbels zijn de volgende punten, waarvoor het FAVV bevoegd is, opgenomen in het actieplan van de nationale Task Force 'Sustainable Wildlife Trade':

- Punt 1 en 2 : Het FAVV, met name de Nationale Opsporingseenheid, werkt reeds samen met Europese initiatieven zoals EUROPOL en OLAF, maar voorlopig hoort bushmeat nog niet bij de prioriteiten.
- Punt 3 : Er bestaan reeds protocollen, o.a. in het kader van de BACON-acties, om de samenwerking vast te leggen tussen de verschillende inspectiediensten van het FAVV, de douane, en de dienst CITES van het FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Deze zullen geoptimaliseerd worden, om zo het gepaste gevolg te kunnen geven aan illegale invoerders van vlees (inclusief bushmeat).
- Punt 4 : Voor het FAVV volstaat de vaststelling van illegale import van vlees en vleesproducten, ongeacht de herkomst van het vlees - gedomesticeerd of wild - , vanuit landen buiten Europa om sancties (vernietiging) op te leggen. Er zal geëvalueerd worden hoe het systeem van sancties door de verschillende inspectiediensten op een meer doeltreffende manier kan uitgevoerd worden, om een halt toe te roepen aan de illegale import van exotische dieren en hun afgeleide producten, inclusief vlees.
- Punt 5 : Dit punt ligt buiten de bevoegdheid van het FAVV.
- Punt 6 : Een van de voornaamste doelstellingen van de BACON-acties is het geven van een bijkomende opleiding aan de douaniers betreffende illegale import van dieren en hun afgeleide producten. Zij worden tijdens deze acties bijgestaan door de inspectiediensten van het FAVV en de CITES-diensten van het FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Deze opleiding zal voortgezet worden om te kunnen voldoen aan de graad van specialisatie vereist voor het uitvoeren van dergelijke controles.
- Punt 7 : Het FAVV vindt de bewustmaking van de reizigers voor de gevaren van de illegale import van vlees voor de gezondheid van mens en dier belangrijk en zal dus ook zijn bijdrage leveren aan dit actiepunt van de Task Force. In dit kader werd er reeds een sensibiliseringscampagne gepland. Het FAVV erkent dat de samenwerking met de private sector (luchtvaartmaatschappijen) cruciaal is om deze bewustwording bij de passagiers te kunnen waarmaken.

- Punt 8 : Het FAVV neemt actief deel aan de nationale Task Force 'Sustainable Wildlife Trade' (zie uitleg boven bij voorstel van Resolutie betreffende de regulering van de handel in vlees van wilde dieren ingediend door de dames Séverine de Laveleye en Barbara Creemers c.s.).

3. Voorstel van aanvulling van de Resolutie over de aanpak van de illegale handel in brousse vlees (ingediend door de Heer Warmoes)

Dit punt ligt buiten de bevoegdheid van het FAVV.

Hoogachtend,

Herman Diricks
(Signature)

Digitally signed by Herman
Diricks (Signature)
Date: 2021.01.05 16:45:26
+01'00'

Herman Diricks
Gedelegeerd Bestuurder

CC : David Clarinval, Ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME et de l'Agriculture, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique (compétent pour la sécurité alimentaire).

¹ De verzenddatum is de datum die in de elektronische handtekening is aangegeven

WWF-Belgium vzw/asbl Tel: +32 2 340 09 99

E. Jacqmainlaan 90 www.wwf.be
1000 Brussel
Bld. E. Jacqmain 90
1000 Bruxelles

Brussel, 28 december 2020

Betreft: adviesaanvraag_1482_1225 van de Commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat van de Kamer van Volksvertegenwoordigers aan het WWF

Geachte Commissievoorzitter,
Geachte Volksvertegenwoordigers van de Commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat,

Wij danken u voor uw adviesaanvraag aangaande twee wetsvoorstellen in verband met de problematiek van illegale handel in brousse vlees. WWF brengt regelmatig de problematiek van illegale handel in wilde planten en diersoorten onder de aandacht via onderzoek en bewustmakingsacties, zo ook voor de illegale handel in brousse vlees. We zijn dan in de eerste plaats ook verheugd met uw wetgevend initiatief. Heel wat van de eerder door ons geformuleerde adviezen werden verwerkt in de resoluties en we kijken dan ook met bijzondere aandacht uit naar de stemming over deze voorstellen en de verdere implementatie.

We maken van de gelegenheid gebruik om eveneens uw aandacht te vestigen op de cruciale Conference of the Parties van de Verenigde Naties over de Conventie over Biologische Diversiteit die omwille van de Covid-19 crisis verschoven is van 2020 naar 2021. Het verlies aan soorten en hun habitats een halt toeroepen evenals het reduceren van onze voetafdruk is nodig om het dramatische verlies aan biodiversiteit te stoppen en is het onderwerp van deze Top. Uw initiatief rond brousse vlees en hopelijk in de toekomst nog andere acties van uw Commissie kunnen daar een belangrijke bijdrage toe leveren. WWF is steeds bereid haar bredere visie en voorstellen daaromtrent te formuleren.

Met de meeste hoogachting,

Sofie Luyten
Deputy-CEO en politiek directeur

President: Roseline Beudels
CEO & General Manager :
Antoine Lebrun

Registered as:
WWF-World Wide Fund For Nature
WWF-Fondo Mondiale per la Natura
WWF-Fondo Mundial para la Naturaleza
WWF-Fonds Mondial pour la Nature
WWF-Welt Natur Fonds
Also known as World Wildlife Fund

Schriftelijk advies WWF-België
Betreffende 2 wetsvoorstellen in verband met de problematiek van illegale handel in brousse vlees

1. Inleiding

Onderzoek toont aan dat één van de belangrijkste drijfveren voor de stijgende trend van het aantal zoönotische infectieziekten, onze destructieve omgang betreft met de natuur. De handel in en de consumptie van wilde dieren, met name van soorten met een hoog risico op het herbergen van virulente ziekteverwekkers, is een grote zorg. België kan een rol spelen bij het beperken van gezondheidsrisico's door de illegale handel in en consumptie van wilde diersoorten aan te pakken.

In de twee voorgestelde resoluties wordt deze verantwoordelijkheid erkend en wordt voorgesteld de handhaving te verbeteren door een betere coördinatie van de controles en de sancties, en de vraag naar brousse vlees te verminderen door bewustmaking van de overheid en de privésector.

Voor elke resolutie geven we ons advies in twee stappen, ten eerste door een algemene analyse van de tekst te geven en ten tweede door specifieke punten in de tekst aan te pakken.

2. Bemerkingen betreft 'Voorstel van resolutie betreffende de regulering van de handel in vlees van wilde dieren, referentie 55K1225001'

Overkoepelende bemerkingen

WWF roept op om in deze resolutie sterker te pleiten voor versterkte handhaving van de wetgeving door middel van 1) een betere coördinatie onder de bevoegde autoriteiten en 2) het gebruik van afradende sancties. Een voorafgaande analyse van de huidige belemmeringen om tot afradende sancties te komen is hierbij aangewezen.

Verder raadt WWF aan om in de resolutie enerzijds op te roepen voor een grotere verantwoordelijkheid van luchthavens en luchtvaartmaatschappijen bij het informeren van reizigers, en anderzijds om in bredere bewustwordingscampagnes van de overheid alle relevante actoren te betrekken voor het succesvol uitvoeren van het actieplan.

Specifieke bemerkingen:

4. De illegale handel in België

*Die CITES-wetgeving is bovendien pas inzetbaar als **genetisch** kan worden vastgesteld dat men met een CITES-soort te maken heeft en als kan worden bepaald welke regels ter uitvoering van de CITES-overeenkomst van toepassing zijn. (p.8)*

Voor WWF geniet de genetische identificatie de voorkeur, maar is deze niet altijd essentieel aangezien sommige CITES soorten ook visueel te herkennen zijn.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE: opmerkingen

WWF beveelt aan dat de resolutie specificeert dat het actieplan een duidelijke tijdlijn moet hebben, én een transparante evaluatie en monitoring. Op die manier kan de vinger aan de pols gehouden worden en kunnen de bevoegde ministers en actoren op regelmatige tijdstippen een bilan opmaken van de stand van zaken van dit actieplan en bijsturen indien nodig.

e. Naast de luchtvaartmaatschappijen hebben de luchthavens ook een rol te spelen.

f. WWF beveelt aan om te specificeren dat reizigers meer bewust moeten gemaakt worden dat het vervoer van wilde dieren en vlees van wilde dieren illegaal is en ook gevaren inhoudt. Bewustmaking dient niet alleen via een centrale portaalsite gemaakt te worden maar ook door gerichte bewustwordingscampagnes.

g. WWF is van mening dat de geldende wetgeving voldoende is, maar dat het vooral gaat om de toepassing ervan, de uitvoering van de controles en met name de toepassing van afromedende sancties. Deze zijn voorzien en mogelijk volgens de wetgeving, maar moeten in de praktijk omgezet worden.

3. Bemerkingsen betrefft 'Voorstel van resolutie over de aanpak van de illegale handel in brousse vlees, referentie 55K1482001'

Overkoepelende bemerkingsen:

WWF is van mening dat het voorstel tot resolutie de belangrijkste verbeteringsen die de Belgische overheden en privé sector moeten invoeren om de import van brousse vlees te voorkomen, behandelt.

WWF raadt ten sterkte aan dat de resolutie verder gaat dan oproepen tot onderzoek in verbeterde samenwerking en opsporing van illegale vleesimport (punt 3-4) maar in de resolutie reeds voorziet dat de bevindingen en aanbevelingsen die voortkomen uit de analyses opgenomen moeten worden in het actieplan waarvan in punt 8 sprake is.

Specifieke bemerkingsen: Nationale context

Volgens WWF zal het ook noodzakelijk zijn om het publiek en reizigers niet alleen beter te informeren over de risico's maar ook over het feit dat invoer van vlees van wilde dieren illegaal is. (p9)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE: opmerkingsen

3. en 4. WWF stelt voor dat de resolutie niet alleen voorziet in een analyse, maar ook in een evaluatie en implementatie van de bevindingen en aanbevelingsen uit de analysefase.

8. WWF beveelt aan dat de resolutie specificeert dat het actieplan een duidelijke tijdlijn moet hebben, én een transparante evaluatie en monitoring. Op die manier kan de vinger aan de pols gehouden worden en kunnen de bevoegde ministers en actoren op regelmatige tijdstippen een bilan opmaken van de stand van zaken van dit actieplan en bijsturen indien nodig.